

ПОЛИТИКИН

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIV
БРОЈ
859
15. VI 1968.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

НАЈ! НАЈ! НАЈ!

УЧЕНИЦИ! Наш занимљив конкурс се наставља. Опишите нам свог учитеља (учитељицу), наставника или професора кога највише волите. Сваке недеље објавићемо писмо једног ученика који буде доказао да је његов професор, наставник или учитељ најбољи, али не само у школи већ и у животу уопште. Испричајте нам који вас је догађај, његов поступак или гест уверио да је ваш наставник најбољи.

Ученици! Уз писмо о учитељу, наставнику или професору пошаљите нам и фотографију читавог вашег разреда на којој се добро види наставник о коме пишете. Обележите на фотографији и њега и себе (X) да се зна ко пише.

СПАСЛА ЈЕ ДВА ЖИВОТА

Осму нашу петицу и часовник с угравираном посветом добила је наставница **Лепосава Јовановић** из села Горњи Катун. О њој је њен ученик **Драган Јовановић**, који такође добија награду, написао:

Од великог броја наставника и наставница ја највише волим наставницу Лепосаву Јовановић. Она према ученику или ученици поступа као рођена мајка и увек те саветује као рођено дете.

Кад год је видим она је увек насмејана и благог погледа.

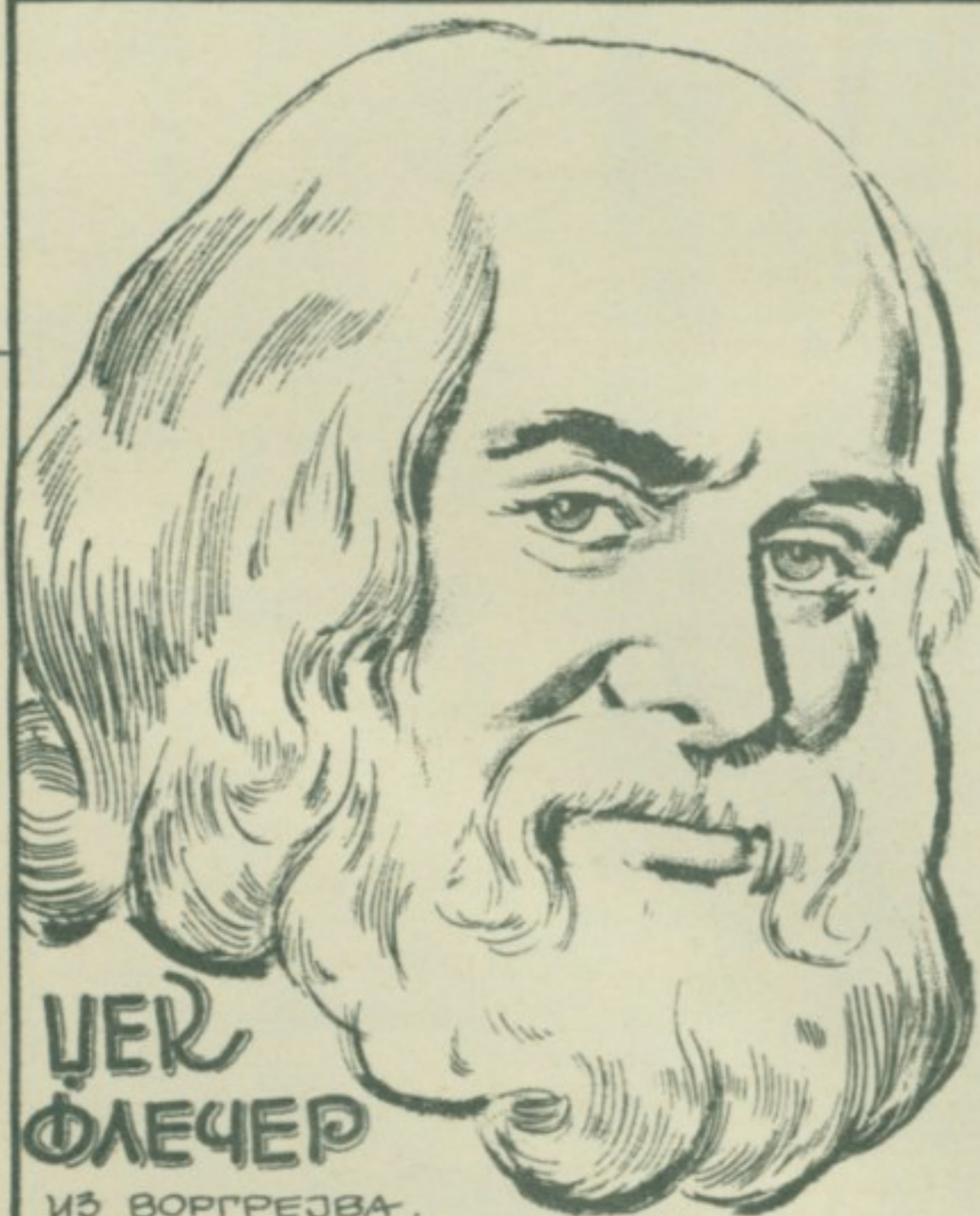
За време трећег часа наставница Лепосава као разредни старешина одвела нас је на једну ливаду покрај Коленичке

реке. Док смо шили у колони, одједном моја другарица скочи у реку да би спасла живот малишану који је почео да се топи у реци. Пошто није умела да плива, почела се и она давити. Кад је то видела, наставница је онако у ципелама скочила у воду, дохватила девојчицу и малишана и избацила их на обалу. Били су пуни воде. Одмах смо наставница, ја и моји другови узели де-

војчицу и малишана и однели лекару. Лекар је брзо и хитно позвао сестре у помоћ. Лекар је девојчицу издигао горе и исцедио воду а сестре малишану. После су им давали вентачко дисање и кад је прошло неколико минута девојчица и малишан су устали. Тада је наставница била радосна па и поносна што је спасла живот два детета.

Ripley's

Веровати ићи не!

**КЕЊ
ФЛЕЧЕР**

ИЗ ВОРГРЕЈВА,
У ЕНГЛЕСКОЈ,
КОГА СУ СМАТРАЛИ СЕОСКИМ
ИДИОТОМ, МОГАО ЈЕ ДА ПОНОВИ,
ОД РЕЧИ ДО РЕЧИ, СВАКИ ГОВОР
КОЈИ БИ ЧУО ИМИТИРАЈУКИ ПРИ
ТОМ ГЛАС И НАЦИН ИЗРАЖАВАЊА
ГОВОРНИКА.

**ПАПРАТ
СВЕТОГ ЈОВАНА**
РАСТЕ САМО НА
ЈЕДНОМ МЕСТУ
НА СВЕТУ: У
ОКРУГУ
ХЕРНАНДО
У КАЛИ-
ФОРНИЈИ.

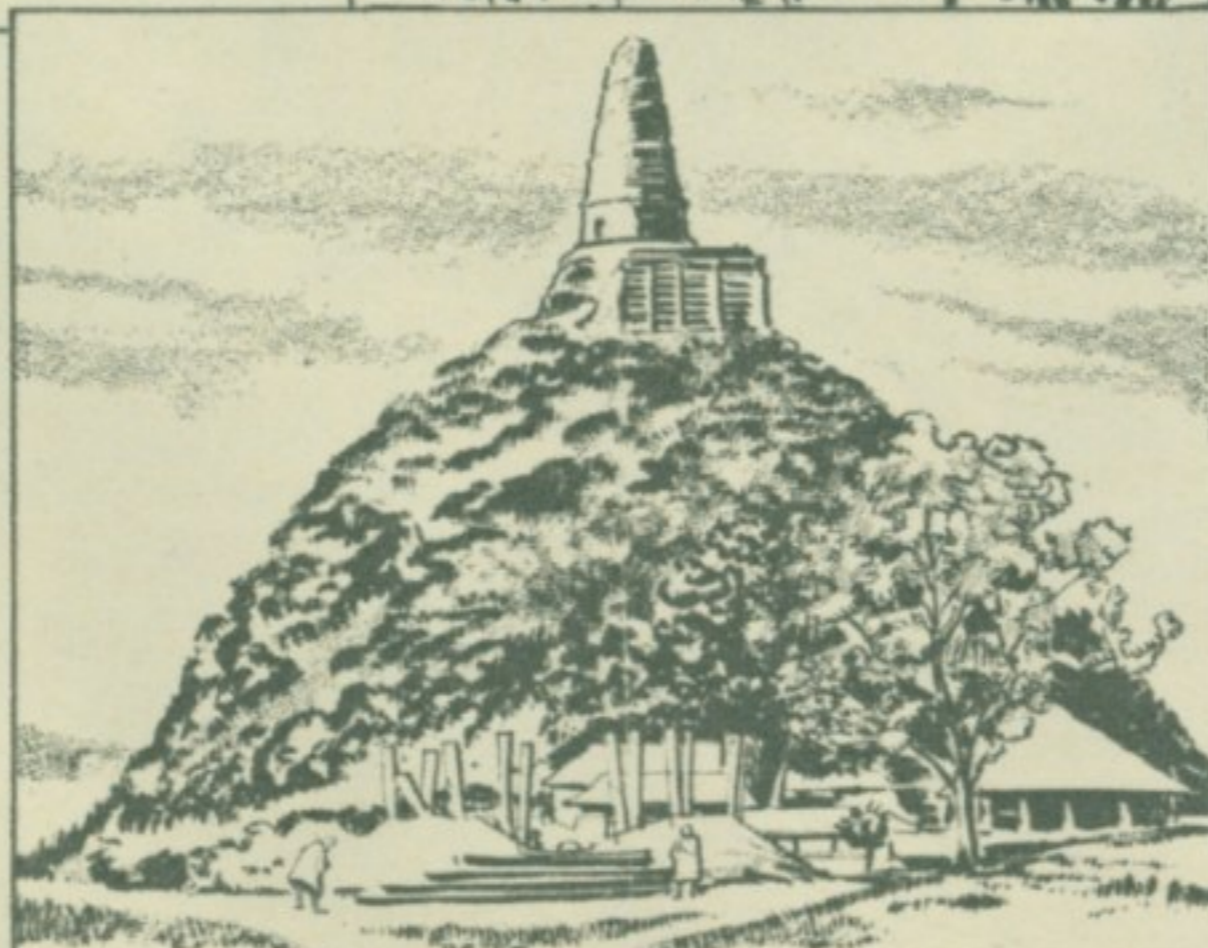
**ДЕВОЈЧИЦА ИЗ
ВУЧЈЕ ЈАЗБИНЕ**

У БЛИЗИНИ ИНДИЈСКОГ
ГРАДА ГОДАМУРИЈА НАБЕНА ЈЕ
1920. ГОДИНЕ У ЈЕДНОЈ ВУЧЈОЈ
ЈАЗБИНИ ОСМОГОДИШЊА ДЕВОЈЧИЦА
КАМАЛА. ПРОШЛО ЈЕ ДВЕ ГОДИНЕ
ПРЕ НО ШТО СЕ КАМАЛА ОДВИКЛА
ДА ИДЕ НА СВЕ ЧЕТИРИ И ДА НЕ
РЕЖИ КАО ВУЧИЦА.

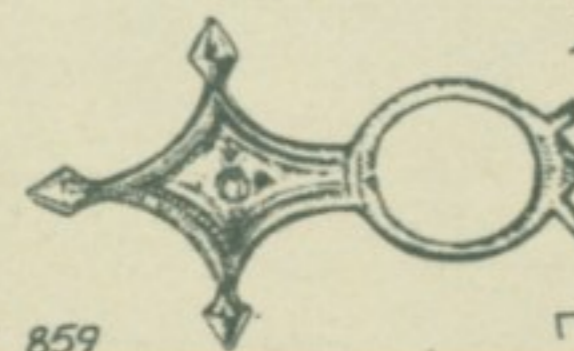
ИДОЛ

КОЈЕГ СУ КАНИБАЛИ
ОД ОСТРВА У ТОРЕСОВОМ
ПРОЛАЗУ УКРАСИЛИ
ГЛАВАМА 24 ЧЛАНА
ПОСАДЕ БРОДА
" ЧАРЛС ИТОН"
НАСТРАДАЛОГ
1834. ГОДИНЕ КРАЈ
ВЕЛИКОГ АУСТРАЛИЈСКОГ
КОРАЛНОГ ГРЕБЕНА,
ПРЕНЕСЕН ЈЕ 2 ГОДИНЕ
КАСНИЈЕ У СИДНЕЈ ГДЕ СУ
ЛОБАНЕ САХРАЊЕНЕ НА
ГРОбЉУ БАНЕРОНГ.

**ХРАМ КОЈИ СЛУЖИ КАО
ДЕЈТЕКТОР ЗА ОИКРИВАЊЕ ЛАЖИ**

ИРУШЕВИНЕ ХРАМА ЈЕТАВАНАРАМА
НА ЦЕДЛОУ ТОЛИКО СУ ПОШТОВАНЕ
ДА У ЊИХОВОЈ БЛИЗИНИ НИЈЕДАН
ДОМОРОДАЦ НЕ БИ ИЗРЕКАО НИ
НАЈМАЊУ ЛАЖ.

МЕЂУ ПЛЕМЕНИМА
САХАРСКИХ НОМАДА

ТУАРЕГА

СМАТРА СЕ ДА
ОВАЈ СРЕБРНИ
ТАЛИСМАН
ЧУВА ОД
ПУШЧАНИХ ЗРНА.

ТАТОШ НА ЛЕТОВАЊУ

1 **чишао сам**
2 **чишам...**

Поставили смо им само два питања: коју су књигу највише волели у детињству и шта сад читају.

Др ЈОВАН ХАЗИ

Др ЈОВАН ХАЗИ академик и професор Универзитета у Љубљани. Веома се добро сећам, иако је то било давно, да сам у свом немирном детињству са нарочитом усредсређеношћу, готово без даха читао Брема. Прочитао сам тада, и то у немачком оригиналу, целу серију „О животу животиња“, која је садржавала 12 књига. Не знам због чега али Брем ме је већ тада одушевио, сећам се још изванредно лепих слика у боји из ових његових књига. Уверен сам да ме је управо то штиво, да су ме Бремове књиге већ тада увеле и оријентисале и да сам се тада „заљубио“ у природне науке. Зато није никакво чудо што ми је у каснијем животу све до данас биологија била и остала све. Истичем поново да сам уверен да је у томе велика заслуга Брема, а много мања Жил Верна чија сам дела тада такође много волео и такође читао без даха.

Моја љубав, рекао бих скоро страст према биологији ме је у ранијем животу некако неприметно одвајала од лепе књиге и литературе, пошто је стручни рад захтевао целог човека. Због тога и нисам успевао да увек све добро видим и прочитам, највише времена одузимала ми је стручна литература којој су и сада поклоњени читави моји дани. Ипак да бих некако „остао у току“ и да бих држао континуитет са својим родним крајем у Војводини редовно читам и пратим Летопис Матице српске, а такође стално читам и београдски „НИН“. На тај начин некако успевам да одржим корак са нашом литературом коју необично волим.

Љубинка
Бобић:

ВИШЕ НА ГРАНАМА НЕГО НА ЗЕМЉИ

— И бре, баш сте сад нашли да ме питате о детињству када не знам где ми је глава од силног посла и брига. Зар вас то стварно толико интересује?! Радим на адаптацији дела Стевана Сремца за позориште. Изгледа да ће се снимати и филм. Е, децо, Сремац вам је велики писац, као и Нушић. Шта ја имам да вам причам о томе, сигурно то учите у школи...

Тако је почео разговор са великом глумицом Љубинком Бобић. Она није само глумица. Већ је и писац. Вероватно сте били сасвим мали, а можда се нисте ни родили када је њена комедија „Породица Бло“ била једна од најгледанијих представа у Београду. У Народном позоришту она још увек игра чувену госпођу министарку Бранислава Нушића с којим је била велики пријатељ.

— Када већ хоћете, наставља Љубинка Бобић, рећи ћу вам оне безбрижне тренутке у детињству и оне тренутке који су били предзнак за будући позив. Зато пажљиво читајте и немојте се згражавати на моје детињство које је било сиромашно и гладно и чудесно... Али, било је радосно, пуно живота са несташлицама који не приличе једној девојци.

Мој деда био је дунђер и радио је у Београду. Дунђер то вам је градитељ. Онда није било инжењера. Зарађивао је дукате. Ми смо били у Крушевцу. Моја бака рођена је у Струги. То вам је место на самој обали Охридског језера и кроз њега протиче река Дрим. Елем, једног дана нас је деда позвао и ми смо сви дошли у Београд. Населили смо се у сиромашној кући на Топчидерском брду. Ништа дешше и ништа романтичније, а кућа пуна деце. Морам признати да отац није много обраћао пажњу на нас... Углавном смо расти поред мајке.

Највише главобоље мајка је имала са мном. Не због школе. Могу вам рећи да сам била одличан ђак. Стално сам носила књиге, а читала само оне које су ми се допадале. После основне школе уписали су ме у женску радничку школу. Свршила сам само два разреда. Више сам часова провела у биоскопу него у школи.

Моје радосно детињство није помутило ни први светски рат, ни проја коју смо чекали у реду, ни шарлах, ни сиротиња. Увек сам у тим тренуцима налазила забаве за себе. На пример, када је било бомбардовање и када су гранате летеле преко наше куће ја сам убедила себе да су то илуминације!

Моја највећа забава била је да се пењем по дрвећу. Више сам била међу гранама него на земљи. Сећам се, једног лета, госпође из комшилука, стално су обилазиле воћњаке и чекале да трешње и вишње сазру како би могле да праве слатко. Једне вечери договорила сам се са „својим друштвом“ да „обрстимо“ воћњаке. Када је свануло јутро на гранама није било готово ниједне трешње и вишње! Сви су били изненађени. У трагању за доповима наишли су на моју папучицу. Одмах су знали чије је то масло. Мајка ме је пребила и цео дан ме није пуштала из куће...

Другом приликом, када су ми се

јели колачи, наговорила сам моју другарицу Бису, која је била из богате куће, да се играмо славе. Наравно, Биса је донела велики тањир пун колача. Ја сам дошла у госте и добро се најела. Јела су и друга деца. Када је нестало колача, рекла сам:

— Игра је завршена, ја сада идем кући!

Да бисмо, ми деца, дошли до колача довијали смо се на разне начине. Ковали смо најразличитије планове а ја сам их изводила. Испричаћу вам један који ми се дубоко урезао у сећање.

У оно доба свадбе су се правиле у Вајфертовој пивари, данас пивара „7 јули“ на Мостару.

И тако, када дође до слава у пивари, ја се увечем унутра и седнем поред младе. Обожавала сам да разговарам са младим женама које се удају. Нико није знао ко сам, али су сви мислили да сам нечије дете. Гостила сам се, причала са

званицама и када би био најпогоднији тренутак узела бих тарту са стола и изнела је напоље! Тамо су ме чекала друга деца. Тада бисмо ми правили своје славе...

Од малих ногу волела сам да се кинђурим. Једном, када је у школи требало да рецитujem о празнику Св. Саве мајка ми је закачила црвену машну у косу. То ми није доста. Узела сам златан гајтан и додала на машну. По завршетку рецитовања дуго сам се клањала, не зато што су ми плескали, већ да би сви приметили како ми златни гајтан светли из машине!

Врло често, када сам се вратила из школе, стајала сам испред огледала, писала текстове и плакала. Мислим да је то био најјачи предзнак да ћу се посветити позоришту.

Касније, када смо побегли у Скопље, први пут сам срела Нушића. Стајала сам испред позоришне згра

де. Нушић је тада био управник позоришта. Гледао ме је и рекао: „Ова мала биће глумица“. Када смо се преселили поново у Београд Нушић се интересовао за мене, а затим ме довео у Народно позориште. Ето, то су неки догађаји из мога детињства, а има их јако много.

А КАД БИХ ОПЕТ БИЛА МАЛА

Питате ме шта би се десило када бих поново била мала?

Верујте, сасвим сам сигурна, да ни за длаку не бих желела нити хтела да променим своје детињство. За мене је оно пуно радости и живота. Правог живота.

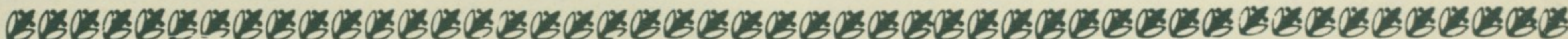
Сада, када размишљам о животном путу, видим колико је сваки детаљ имао своје касније значење. Не знам, када бих поново била мала, којом уметношћу бих се бавила, то није ни важно — знам да бих била стваралац. Када упловите у те воде, када ствари гледате друкчије од осталих, натоварите себи муку, али пријатну, од које се никада не можете отргнути. То је она стваралачка грозница која вас прати током целог живота.

Колико сам пута себи рекла: Љубинка, нећеш више стати на сцену, нећеш ни реда написати. Одмарај се, доста си радила.

Међутим, када дође онај тренутак што личи на какав зов, ја попустим. Пре неки дан сам имала представу Нушићеве „Госпође министарке“... Ових дана довршавам сценску адаптацију Сремчевих дела под називом „Путујуће друштво“, а у поредо са Владимиром Слијепчевићем радим и на филмском сценарију.

Вероватно када бих се отела том зову, не бих ни постојала.

ЉУБИНКА БОБИЋ СА СВОЈОМ
БАВОМ БИСОМ

РОБИНСОНИ ИЗ КОСМОСА

Глава из књиге „Психологија и космос“ коју је Јуриј Гагарин написао у сарадњи с научником В. И. Лебедевим. То је последња Гагарина књига.

Историја зна за многе случајеве бродоломника који су доспели на пушта острва и силом прилика — постали робинзони.

Тако је било на Земљи. А у космосу? Ако тамо дође до хаварије о пустим острвима може само да се сања.

Ево шта се једном догодило. Лет космичким бродом „Восход-2“ одвијао се тачно по програму. Али, кад је требало да почне приземљење, аутоматски уређаји су затајили и брод је ушао у нови круг око Земље. Павел Бељајев и Алексеј Леонов били су принуђени да атерирају ручно и далеко од одређеног рејона. Спустили су се у рејону Перме. Свуда унаоколо тајга, дубок снег, мраз.

Космонаути су употребили уређаје за одржавање радио-везе на земљи и обавестили екипе за тражење где се налазе. Авиони и хеликоптери брзо су стигли.

Али, чак и да се евакуација космичких бродоломника из неподвижних узрока није могла одмах извршити (због непогоде, на пример) они би могли дуго да опстану. Спала би их неприкосновена залиха за случај хаварије или скраћено НАЗ.

По правилу, НАЗ зависи од географских услова у којима се једна експедиција нађе.

Ниске температуре представљају велику опасност. Смрзавање, борављење у хладној води, студен ветар — све то може да буде узрок смрти.

Ништа нису мање опасне ни жеге, нарочито при ограниченим залихама воде за пиће. Губљење 10—15 процената воде из организма доводи до смањења радне способности, а „водени дефицит“ изнад 20 процената смртоносан је за већину људи.

Када је аутоматика на „Восходу-2“, отказала, командант брода био је у могућности да изабере рејон за спуштање и да се приземљи тачно у један одређен „квадрат“, земљине површине. Али, да је дошло до дехерметизације кабине, космонаути не би имали времена да дуго размишљају и морали би одмах да се приземље. И ко зна где би се у том случају спустили: у Сахару, у џунгли, у неки северни рејон. Чак је највероватније да би били приморани да се спусте не на чврсто тло већ на воду која, као што је познато, заузима већи део наше планете. Другим речима, у тренутку хаварије космонаути се

практично могу наћи у било којој тачки Земљине лопте.

Због свега тога задатак је: учинити НАЗ таквим да гарантује безопасност у опстанак у било којој географској зони све док „бродоломника“ не нађу. Тешкоћа лежи у томе да сваки НАЗ треба истовремено и да садржи све што је неопходно и да буде лак.

Ако погледамо НАЗ намењен космонаутима, он ће нам изгледати мали. Али, кад почне да се извлачи његова садржина добија се утисак да присуствујете представи каквог мађионичара који из малог цилиндра извлачи неколико метара тканине, траке, цвеће, бокал с водом, па и неку птицу — голуба или гуску.

У сваком НАЗ-у налази се гумени чамац за спасавање у који, кад је надуван, може да стане све што садрже поједини блокови НАЗ-а.

Човек који се спушта падобраном није „осигуран“ од озледа. Може се изгребати, исећи или — што је најгоре — разбити. Због тога је у НАЗ-у предвиђена ручна апотека са завојним материјалом и најнеопходнијим лековима. Кутија у којој су смештени лекови може, у случају потребе, да послужи као примус. На њој то и пише.

Кад се нађе у зони с хладном климом, космонаут најпре мора да се побрине за склониште. За то му може добро послужити не само грање већ и материјал од куполе падобрана. Пошто је снег добар топлотни изолатор у њему се може ископати „пећина“ која се обложи границима, сувом травом или тканином од падобрана. Чамац за надување успешно замењује постелу.

Ако доспе у зону са жарком климом, космонаут скида тешки скафандр и облачи лако рубље које се такође налази у НАЗ-у.

У случају било какве хаварије за загревање, сигнализацију и припремање хране неопходна је ватра. Рекло би се: једноставна ствар, али њу треба умети запалити при сваком времену. Показало се да то најуспешније раде они који су се бавили ловом или риболовом. Због тога није случајно да су лов и риболов укључени у круг занимања свих космонаута. Председник „ловачког колектива“ совјетских астронаута је Алексеј Леонов.

Космонаут не само што мора да се добро оријентише у погледу страна света, већ и да уме тачно да одреди где се — наравно у случају непредвиђеног спуштања — налази без обзира у који је кутак Земљине лопте доспео. Зато се у НАЗ-у обавезно налази компас, сектант и карте. Средства за одржавање везе којима располажу омогућавају му да успостави двоструку радио-везу.

Чак и при доброј видљивости човека је из ваздуха тешко открити. Здатак постаје лакши ако се „бродоломници“ послуже сигнализацијом. Омотач скафандера, обојен јарконаранџасто, пада у очи и олакшава откривање космонаута. Поред

тога он може да користи сигналне ракете или цепену батеријску лампу. У случају да се спусте на море при руци им је пакет с бојом која се раствара у води и ствара велику, флуоресцентну мрљу. Тим истим средством може се у поларним областима обојити снег. Разуме се да се у НАЗ-у налазе вода и храна. Истина, на данашњем ступњу техничке људе који су претрпели хаварију налазе већ после неколико часова и због тога не треба строго ограничавати узимање хране и воде. Напротив, неопходна је нормална исхрана, а нарочито прва 24 часа када „бродоломник“ троши много снаге на подизање логора и сигнализирање. Истурениран и искусан човек у стању је да у било којој зони наше планете нађе себи храну. На пример, познат је случај кад је пилот који је претрпео несрећу издржао 30 дана у џунгли искључиво се хранећи боровницама и рибом коју је хватао у језеру. Када су га нашли, његов НАЗ је био још недирнут.

Целом свету позната је јуначка пловидба француског лекара Алена Бомбора који је у гуменом чамацу препловио Атлантик без хране и воде. Својим експериментом доказао је да је главни узрок смрти бродоломника на океану — страх и несналажљивост. Човек може да преживи ако има јаку вољу и ако зна како да се храни и како да употребљава морску воду.

У НАЗ-у космонаута, поред чамаца за надување, налази се и прибор за риболов, да би, ако се нађе на океану, могао да се обезбеди рибом.

Залиха хране може се попити и ловом. Али, између лова и лова има разлике. Ако у обичним условима ловац тражи дивље патке и зечеве, онда се у пустим областима, кад му се ради о животу, лове и слатководне корњаче, жабе, гуштери, па чак и змије. Њих човек може ловити и без ватреног оружја: мрежом, па чак и рукама. Ипак је космонаут наоружан револвером којим се могу ловити јелени, моржеви, туљани. Он може да му затреба и за заштиту од дивљих звери.

Једном, за време тренинга, космонауте су „избацили“ у шуму снабдевши их свим што је потребно за случај „бродолома“. Био је јануар и мразеви страшни. „Бродоломници“ су подигли склониште од грања и куполе падобрана, покрили га снегом, запалили ватру и успоставили радио-везу. Другог дана њихове „робинзонијаде“ у ту исту шуму убацили су зеца. Дозволили су им да зеца устреле и себи припреме обед од свежег меса. Космонаути су почели да пуцају али сви меци отишли су у празно. Утрошивши сву муницију, космонаути су били принуђени да прибегну конзервисаној храни из НАЗ-а. После тог случаја космонаути су се често могли видети на стрелишту: вежбали су се у гађању из револвера.

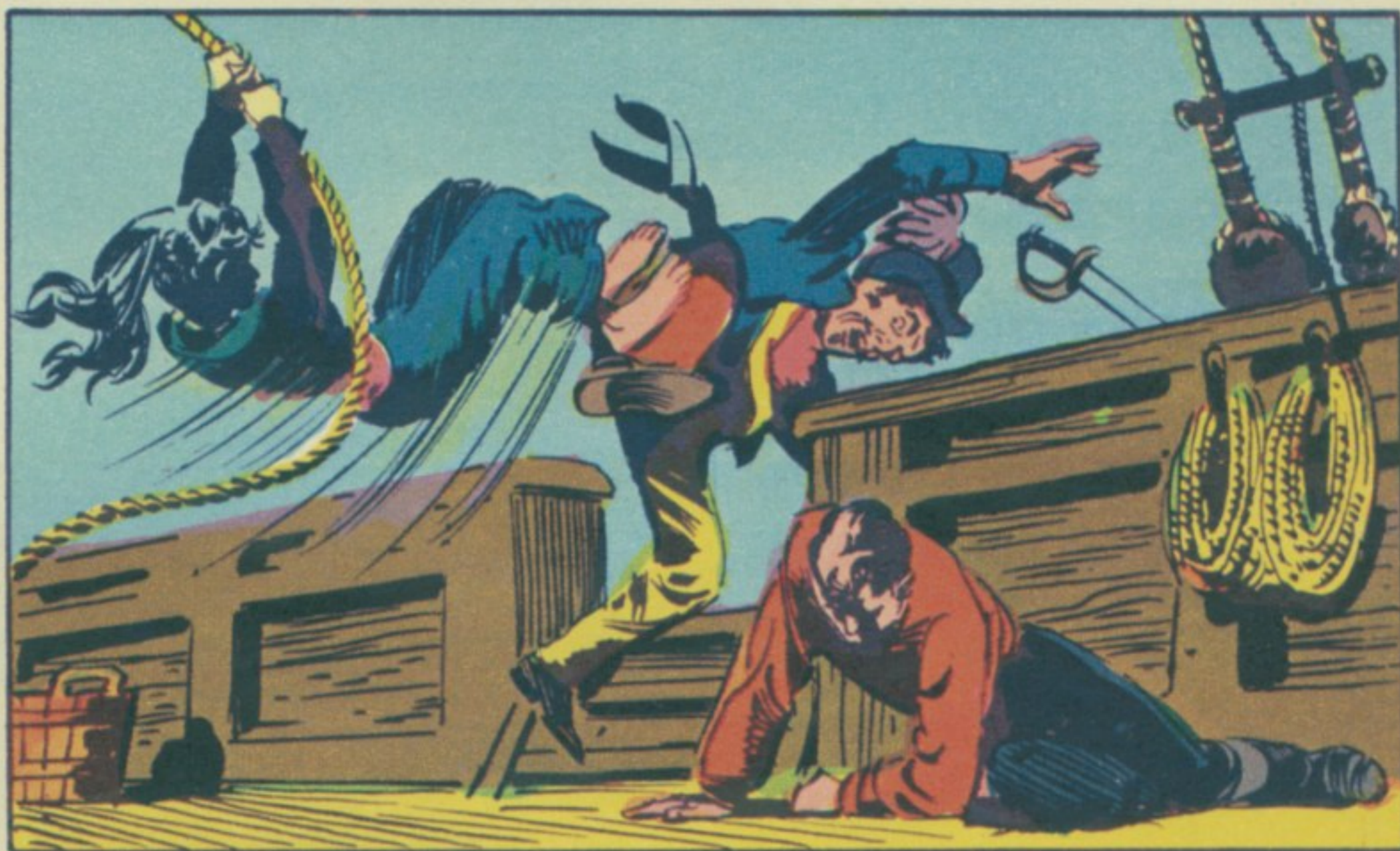
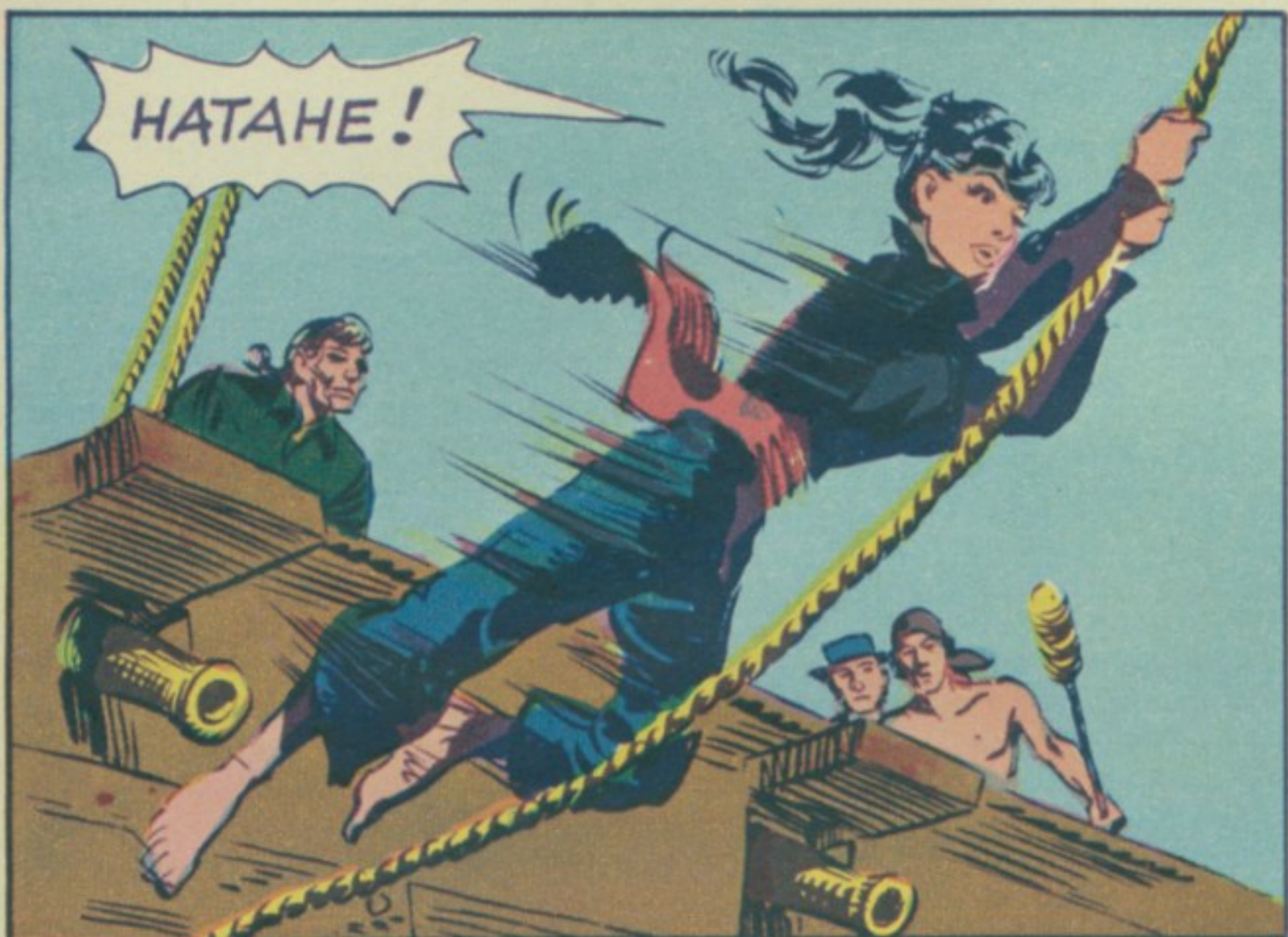
КАПЕТАН Кејт

КАД СУ ВИДЕЛИ ДА ЈЕ КЕЈТ СА СВОЈИМ МОМЦИМА ЗАПОСЕЛА ЊИХОВ БРОД, ГУСАРИ СУ БИЛИ ПРИМОРАНИ ДА СЕ ПОКОРЕ. АЛИ...

ПОВЕДИЛА СИ ЖИЛА МАРЕА АЛИ
ЋЕ И ПОРУЧНИК СА МНОМ ... У СМРТ!

НАТАНЕ!

НЕ БРИНИ,
КЕЈТ!
НИЈЕ МИ
НИШТА,
ДОБРО САМ...

ОНДА
МОЖЕМО ДА
ОТПЛОВИМО
ЗА АНТИГУ... И
СВЕ ЋЕ ОНДА
МОЋИ ДА
ЗАБОРАВИМО!

НЕ ЖЕЛИМ
ДА СВЕ ЗАБОРАВИМ...
НЕ ЖЕЛИМ ДА СЕ
СВЕ ЗАВРШИ...

НАТАНЕ, И ЈА ТАКО
ОСЕЋАМ. АЛИ, У МНОГЕ
СТВАРИ НИСАМ СИГУРНА.
МОЖДА КАД
СТИГНЕМО...

НИКАД НЕЋЕТЕ СТИЌИ У АНТИГУ!
ОВЕ ВОДЕ ВРВЕ ГУСАРИМА!
И НЕЋЕТЕ ИМ УМАЊИ!

ВУК

НА ОВЧЈЕМ РУНУ

Чувари зоолошког врта у енглеском месту Мелтон нашли су се у неприлици: шта да ураде са вучићима Ромулом и Ремом којима је тек пет недеља. Мада њихова принова није дошла неочекивано, место за вучиће, њихов боравак, још није било припремљено. Најзад је један чувар дао необичан предлог: Ромула и Рема ставити међу овце. Речено — учињено. Овце се нису нимало уплашиле својих крвних непријатеља, јер су они били тако мали и слаби. Напротив вучићи су се плашили својих нових, великих и чупавих сустанара.

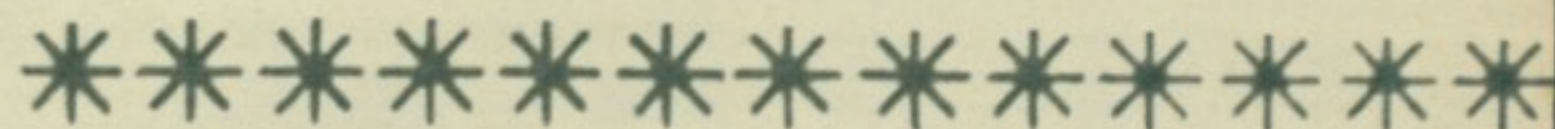
Убрзо су се мали вуци навикли на овце и оне на њих. Чак су почели заједно да се играју. Ромул и Рем ће остати међу овцама док њихова „кућа“ не буде завршена. А до тада, многи посетиоци долазе у зоолошки врт да виде овај чудан пример „мирољубиве коегзистенције“ у животињском царству.

Ћриурога

Пријатељство се полако склапа, поготову између овце и вука. Радознало се посматрају и вероватно одмеравају своје снаге.

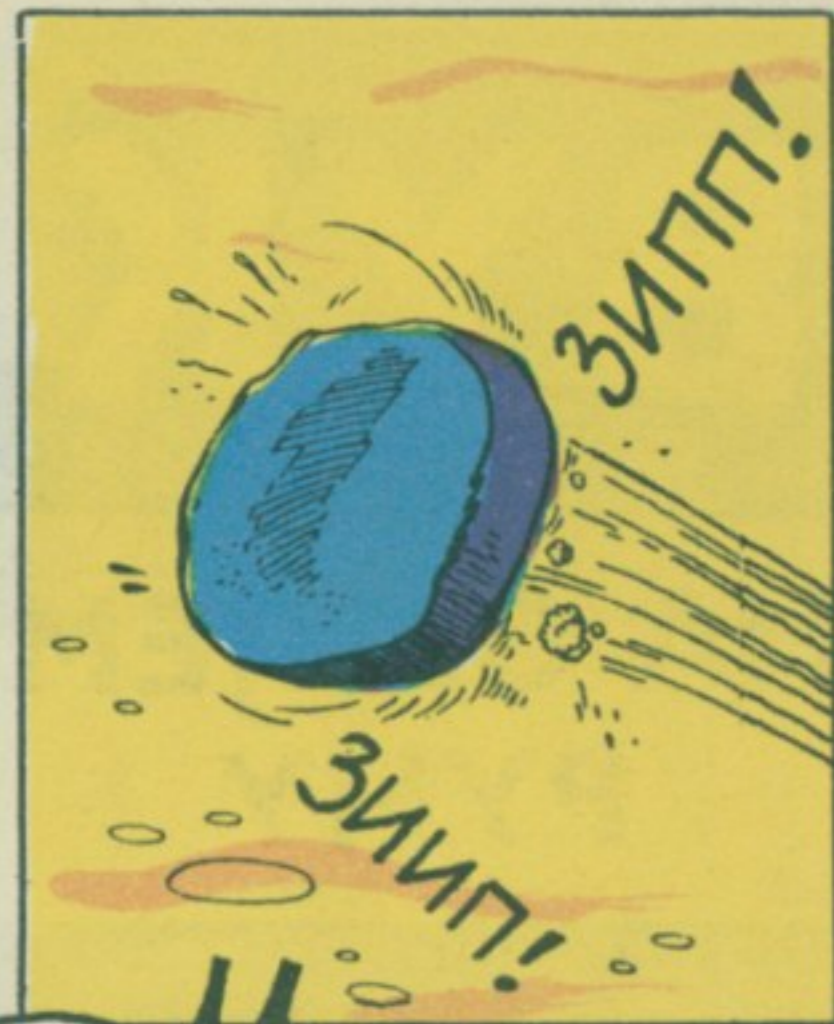
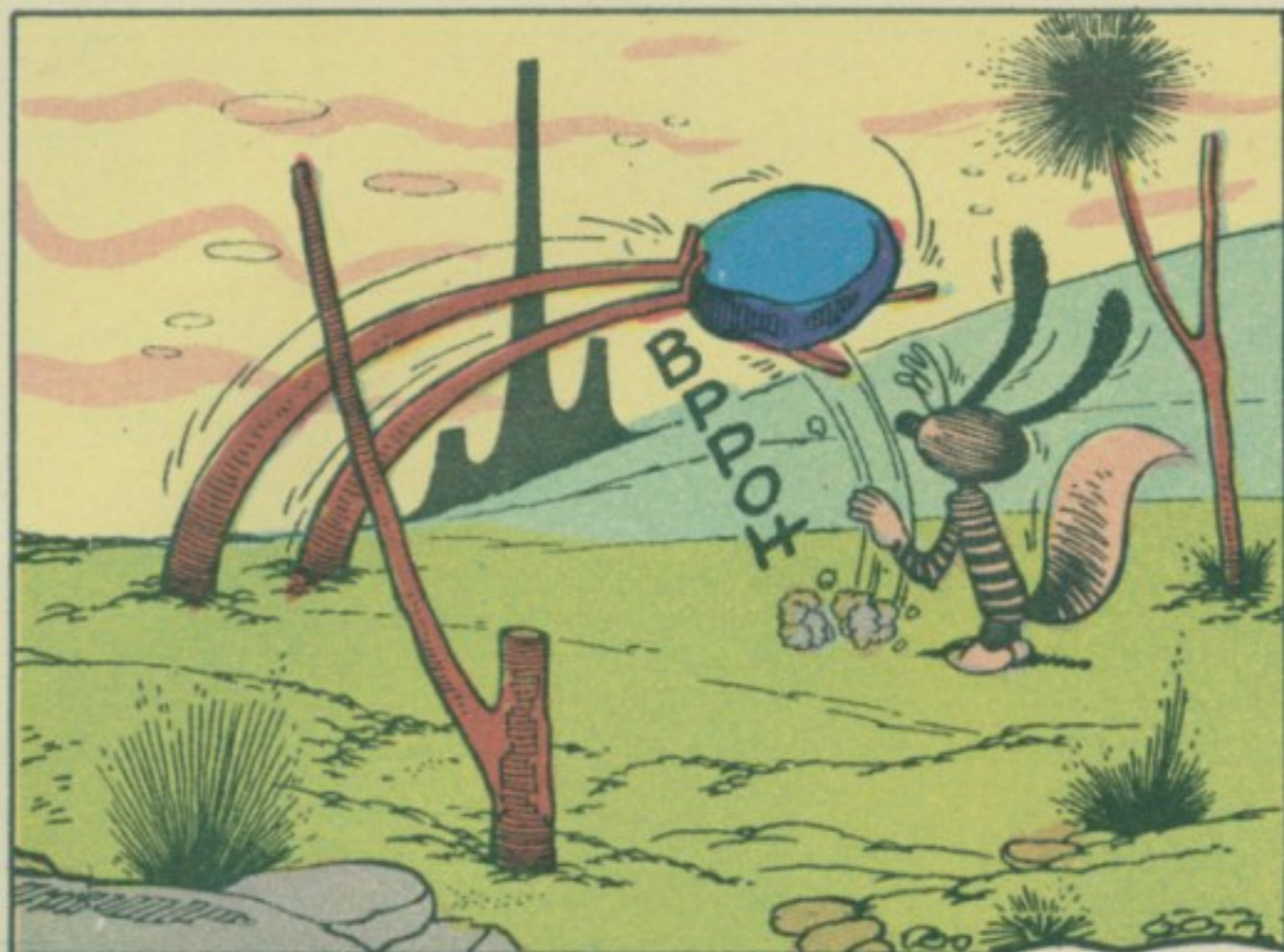

Не, нису се овце уплашиле својих крвних непријатеља, напротив вучићи су се уплашили великих, непознатих створења обраслих вуном.

Али, ништа није немогуће. Па чак ни да се мали вук удобно смести на леђима велике овце и греје у њеном топлом руну.

ГРУ-ГРУ, ЧАПА И ТАЈАНСТВЕНИ ПРОФЕСОР Z.O.

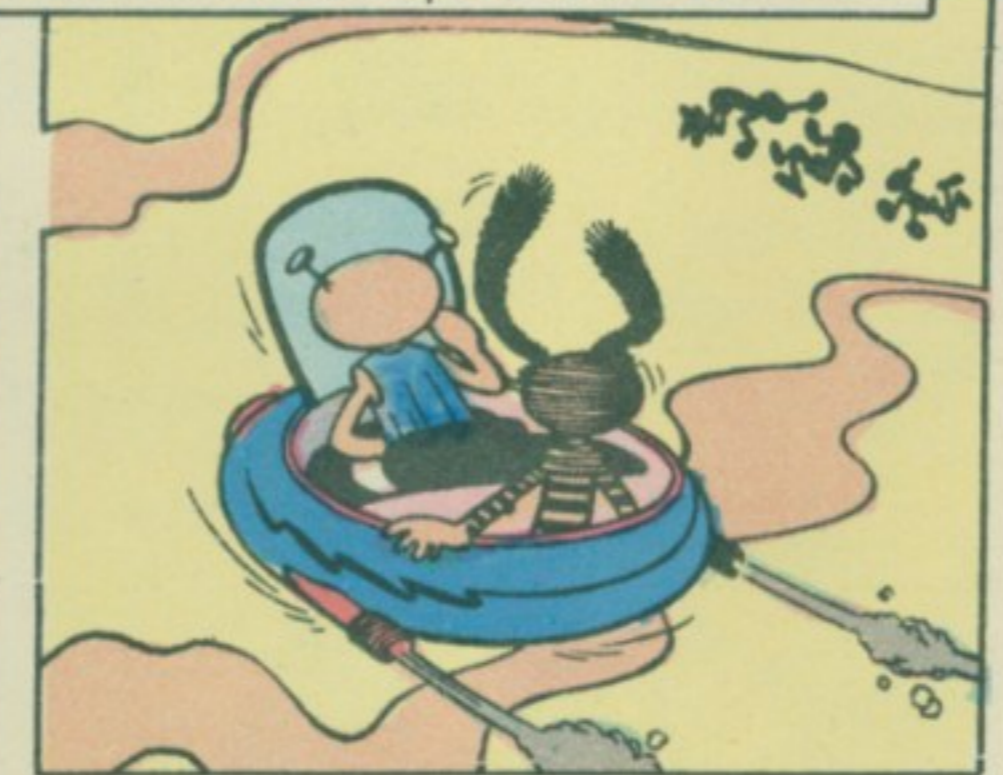
ГРУ-ГРУ, КОЈИ ЈЕ ВЕРОВАО ДА ЈЕ ОСЛОБОДИО СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ, С УЖАСОМ ЈЕ ВИДЕО КАКО СУ ПОЛЕТЕЛИ...

МЕЂУТИМ...

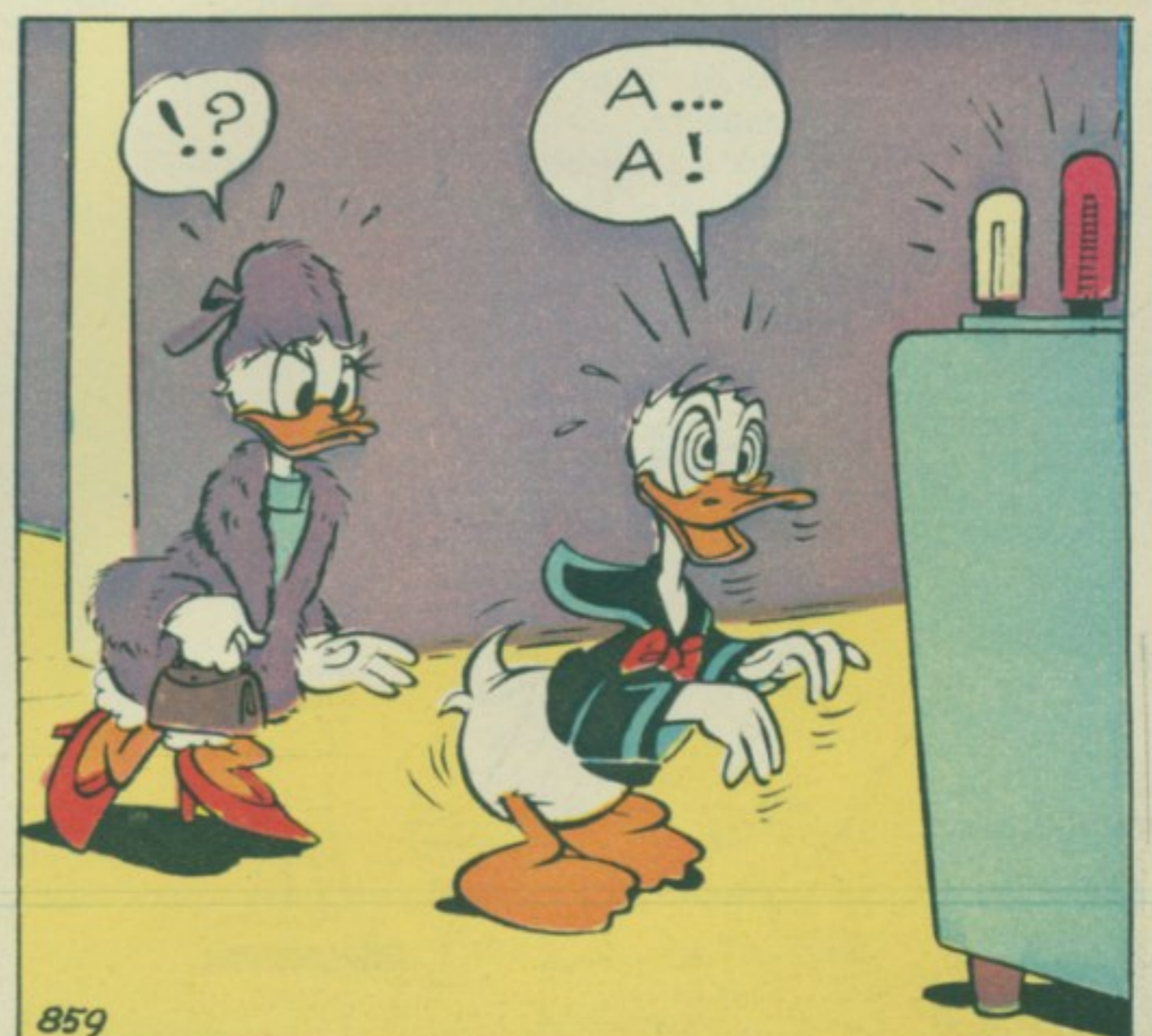
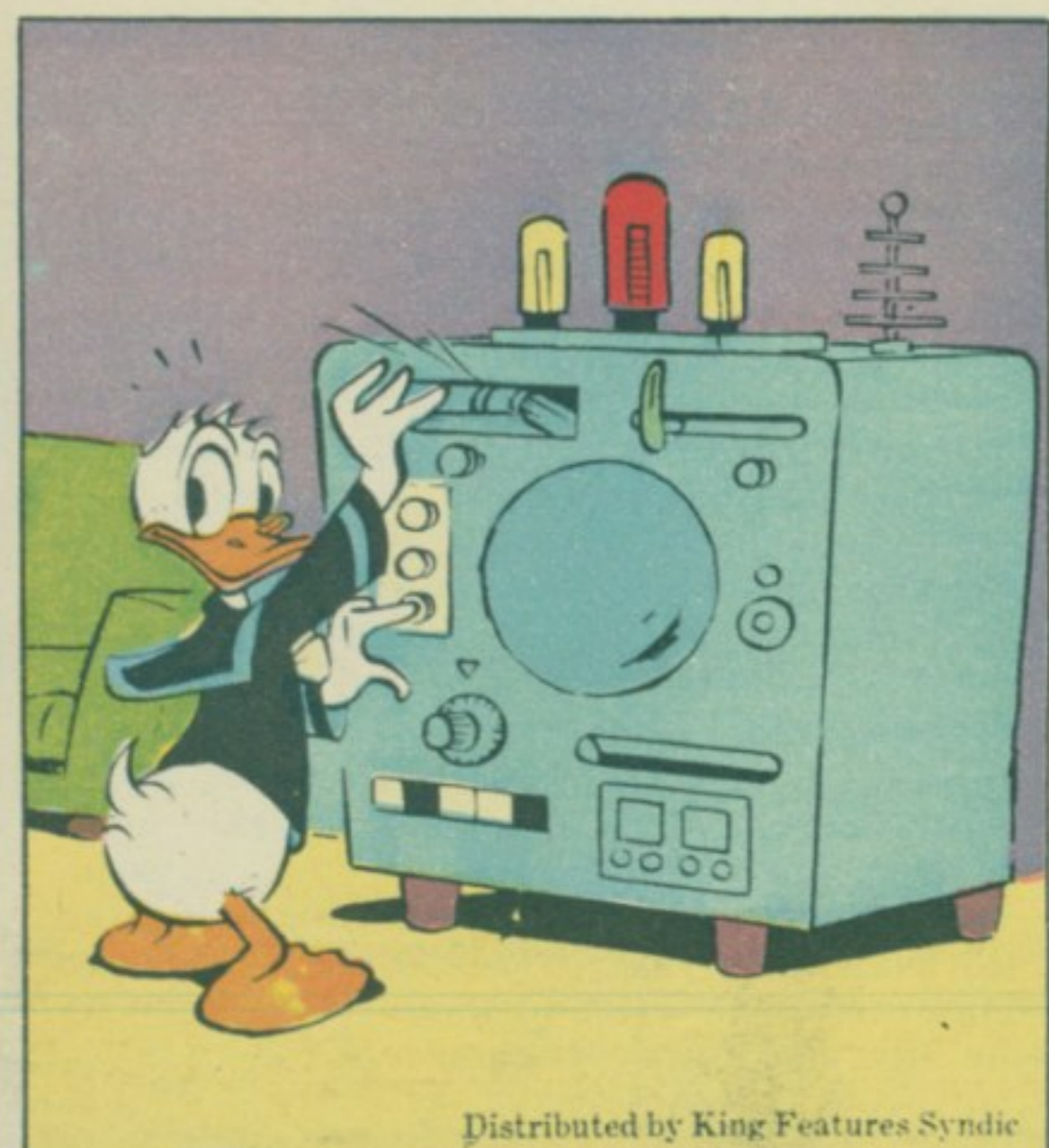
ДОК СУ НЕСРЕЌНИ КОСМОНАУТИ ЛЕБДЕЛИ У ОБЛАЦИМА, ТАЊИР У КОЈЕМ ЈЕ БИО ГРУ-ГРУ, ПРИБЛИЖАВАО СЕ...

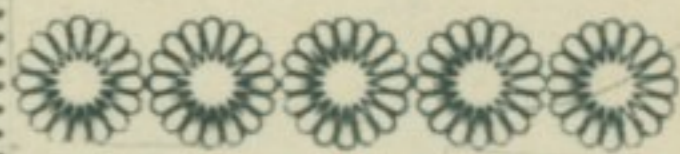
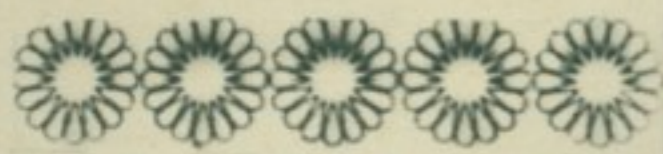
КАД ИХ ЈЕ СУСТИГАО, ПИЛОТ ЈЕ ИЗБАЦИО НЕКУ ЧУДНУ СПРАВУ, ПОЛА КЛЕШТА, ПОЛА УДИЦУ...

WALT
DISNEY

ПАЈА
ПАТАК

И ЈАРЕ И ПАРЕ

У граду Дотену, у америчкој савезној држави Алабами, неки трговац половним аутомобилима обећао је попуст од десет долара за свако дете које купац доведе са собом. Сутрадан по објављивању огласа дошао је један земљорадник из околине са своје тринаесторо деце, изабрао један стари „Форд“ чија је цена била 120 долара. Захтевао је од трговца да му уз аутомобил да још и у готовом десет долара — попуст за тринаесто дете. Кад их је добио, потрпао је у свој стари аутомобил половину деце и одвезао се кући, док је осталих шесторо морало да се пешке врати у село.

Кошуља чини рибу — центаменом

Енглец Демонд Вјкс био је страховито изненађен кад је недавно извукао из воде, закаченог на удици, једног иверка који је на глави имао мушку спортску кошуљу. Риболовац просто није могао да поверује својим очима. Мало касније реком је нашао један моторни чамац чији је возач објаснио збуњеном пеџачу да је то његова кошуља која му је неколико минута пре тога пала у воду.

УЗГЛАВЉЕ УМЕСТО СПОМЕНИКА

На гробљу малог градића Сан Микеле, крај Чарлстона у Америци, на гробу Мери Ен Лајтен уместо надгробног споменика стоји горња табла велике дрвене брачне постеље на којој су исписани подаци о рођењу и смрти. Из њих се види да је Мери Ен била жена Вила Лајтена и да је живела свега 27 година. Табла-споменик постављена је још пре 200 година, па ипак је зуб времена није много оштетио.

ТВРД САН

Мало је људи који се могу похвалити да имају тако здрав и чврст сан као што га има холандски инжењер Ханс ван дел Бојвенц. На путу кроз Авињон инжењер је сео на клупу испред папске палате и задремао. Кад је улични стражар опазио на клупи странца који је држао затворене очи, помислио је да је овоме позлило па је пришао и ословио га. Али, није га могао пробудити ни речима ни дрмусањем, па је позвао кола станице за хитну помоћ. Ни болничарима који су стигли аутомобилом није успело да прекину његов сан. Зато су уснулог положили на носила и, уз продоран звук сирене, похитали с њим у болницу. Тек тамо се Бојвенц пробудио — наспавао се, очигледно — и зачуђен запитало где се то налази. Хтео је одмах да напусти болницу мада се лекарима није испуштао из руку човек кога су, због његовог тврдог сна, већ били прогласили за „клинички случај“.

ЛУТКИ СЕ СПАВА

Да, лутка би хтела да спава али само ако је покријете. На њеним грудима налази се скривен минијатурни фото-елемент и све док се он нечим не покрије лутка неутешно плаче.

НЕМА ВРЕМЕНА

Од неке не баш много познате холивудске глумице која је дошла да тражи дозволу за нови брак судија из Лас Вегаса затражио је да му наведе све своје раније бракове и разводе.

— Зар је то баш неопходно? — узвикнула је глумица. — Немам времена, напољу ме чека такси и возач неће да чека тако дуго!

ОТРОВНИЦА У ТАКСИЈУ

Догађај се збио недавно у Стокхолму. „Све полицијске станице у рејону Великог Моста одмах да крену у потеру за такси-аутомобилом непознатог броја црне боје. Возач аутомобила нема особених знакова. Једини знак распознавања: у задњем делу кола налази се отровна змија, дугачка два метра, у најлонској врећи, коју је неки путник заборавио. Шофер о томе нема појма. Приликом заустављања аутомобила предузети све мере опрезности!

Када је после десет часова трагања змија најзад била нађена, утврђено је да је дугачка свега двадесет три сантиметра. На питање полицајца зашто је дао нетачан податак о дужини змије, њен сопственик је изјавио како је сматрао да ће трагање бити успешније.

Бум и Бум

JOE MUSIAL

Авантуре ГОРДОНА ПИМА

ПО РОМАНУ
Е. А. ПОА

ИЗВАНРЕДАН ОТИСАК

Полиција америчког града Њу Хемшира није имала много муке да пронађе крадљивца који је из једне виле у предграђу града однео све драгоцености. Наиме, крадљивац је, да би што више могао да понесе дошао колима и паркирао их тако да се регистарски број утиснуо у гомилу снега пред кућом.

ЛИЛИПУТАНСКА ЛОГИКА

На питање шта је пријатељ, један седмогодишњак је одговорио:

— То је други дечак који те воли иако те добро познаје.

Дечја дефиниција за ласкање: „То је нешто лепо што ти неко други каже о теби самом што би ти волео да је истина.“

Дечаку који је позван на рођендански ручак код свог друга мајка на поласку саветује да се лепо понаша и да покаже да је добро васпитан. Најзад га пита: „А знаш ли ти шта то значи понашати се као добро васпитано дете?“

— Знам — одговорио је син. — То значи да се нећу лепо забављати.

Тужбалица петогодишњака: „Кoliko ћу још дуго морати да једем спанаћ да бих толико порастао и ојачао да изударам сваког ко покуша да ме натера да једем спанаћ.“

КАКТУСИ НА МАРСУ

Неки совјетски научници сматрају да су тамни делови планете Марс покривени вегетацијом сличном кактусима. Стручњаци који се баве космичком ботаником извршили су спектрофотометријску анализу кактусима обраслих хладних предела

ЗАНИМА МЕ ШТА ЈЕ БИЛА ОНА ЦИНОВСКА БЕЛА ФИГУРА КОЈУ СМО ВИДЕЛИ! ДА ЛИ ЗАИСТА ПОСТОЈИ ИЛИ НАМ СЕ САМО ПРИЧИНИЛО?

ТО НИКАД НЕЋЕМО ДОЗНАТИ!

ЂЕДРЕЊАК „КОЛУМБО“ ИСКРЦАО ЈЕ СПАСЕНЕ БРОДОЛОМНИКЕ У НАНТУКЕТУ ГДЕ ЈЕ АВГУСТ НАШАО СВОГ ОЦА КОЈИ ЈЕ, КАД ГА ЈЕ ПОБУЂЕНА ПОСАДА ОСТАВИЛА НА МОРУ, НЕКАКО УСПЕО ДА СЕ ДОКОПА ЧВРСТЕ ЗЕМЉЕ.

ГОРДОНА СУ РОДИТЕЉИ ПРИМИЛИ КАО БЛУДНОГ СИМШЉЕНОСТ. А ЊЕГОВ ДЕДА БИО ЈЕ ВИШЕ НЕГО ЗАДОВОЉАН КАД ЈЕ ДОЗНАО ДА СЕ НИЈЕ ПРЕВАРИО И ДА ЈЕ У ЛУЦИ ЗАИСТА СРЕО СВОГ УНУКА.

УПРКОС СВИМ НЕДАЉАМА КОЈЕ ЈЕ ДОЖИВЕО НА МОРУ, АВГУСТ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА ПОСТАНЕ ПОМОРАЦ И УСКРО ЈЕ, ЗАЈЕДНО С ОЦЕМ, КРЕНУО У ЛОВ НА КИТОВЕ. И ПИТЕРС ЈЕ ОТПЛОВИО С ЊИМА. А АРТУР ГОРДОН ПИМ, КОМЕ ЈЕ МОРА БИЛО ДОСТА, ПРИХВАТИО СЕ ПЕРА ДА БИ ОПИСАО СВОЈЕ АВАНТУРЕ.

859

КРАЈ

Астронаути уче -балет

Када би астронаути упорно и свакодневно тренирали извођење пируета као што то чине играчи балета, онда би могли да поднесу бестежинско стање без вртоглавице. Чланови Данског краљевског балета и једна међународна група стручњака за астронаутику заједнички проучавају начин тренирања балетских играча, нарочито извођење пируета. Стручњаци за астронаутику утврдили су да балетски играчи, држећи очи приковане за једну тачку, успевају да, као на пример у „Лабудовом језеру“, изведу за 24 секунде 32 пируета и да уопште не осете вртоглавицу. На основу ове чињенице у програм тренирања астронаута укључиће и — балет.

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

Прошле године смучар на води Чак Стернс оборио је у заливу Лонг Бич још један светски рекорд брзине. Он је на смучкама постигао 180 километара на час, чиме је потпукао стари рекорд за три километра.

Међутим, Стернсу није било суђено да изађе сув из воде. Кад је рекорд већ био постављен и измерен, изгледа да је глисер, који га је вукао нагло смањно брзину и малчице се носом зарии у воду. Конопцац се опустии и Чак Стернс, који је огромном брзином клизио на једној ноzi по води, био је избачен увис као из топа.

Огромна брзина учинила га је бестежинским и он се седам пута

окренуо у ваздуху, ударајући сваки пут о површину воде као кад деца баца каменчиће са обале.

Када су Чак Стернса извадили на обалу и кад је дошао к себи, новинари су одмах организовали конференцију за штампу:

Једно једино питање гласило је: како сте се осећали када сте тако неочекивано избачени као ђуле.

— То се једино може упоредити с линчовањем — одговорио је Стернс.

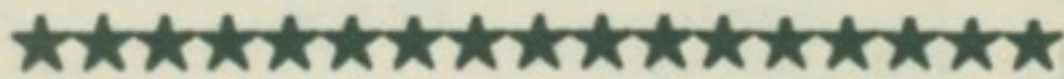
Чим се опоравио од повреда, одмах је кренуо на освајање новог резултата, бољег од свог властитог рекорда. Покушај није успео, али је Стернс потврдио своју класу.

Љубитељи аутомобилског спорта добро познају име америчког тркача Крега Бридлаве. Он је у новембру 1965. године на аутомобилу „Дух Америке“ пролетео преко дна исушеног сланог језера у држави Југах брзином 966,36 км/час, чиме је постигао нов светски рекорд на суву.

Међутим, он и даље не мирује. Трка за рекордима постала му је једини циљ. Фабрике аутомобилских гума, петролејска компанија и фабрика аутомобила не дају му мира. Сви желе да их он рекламира.

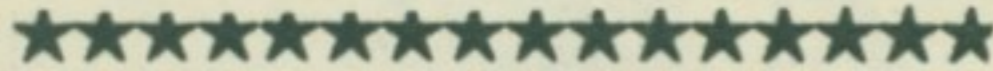
Бридлава намерава да у скоро време поново покуша да обори свој рекорд. Американац још из једног разлога нема мира. Сви стално мисле на лаворике Енглеца Доналда Кампбела који још држи светски рекорд у брзини на води од 445 км/час.

Тридесет трогодишњи Енглец Дејвид Стекеј вероватно је један од најватренијих навијача у својој земљи. Он је гледао утакмице свих лигашких клубова, којих има 92, на њиховим стадионима! Зато није чудно што је Стекеј сакупио најкомплетнију збирку улазница за енглеске стадионе.

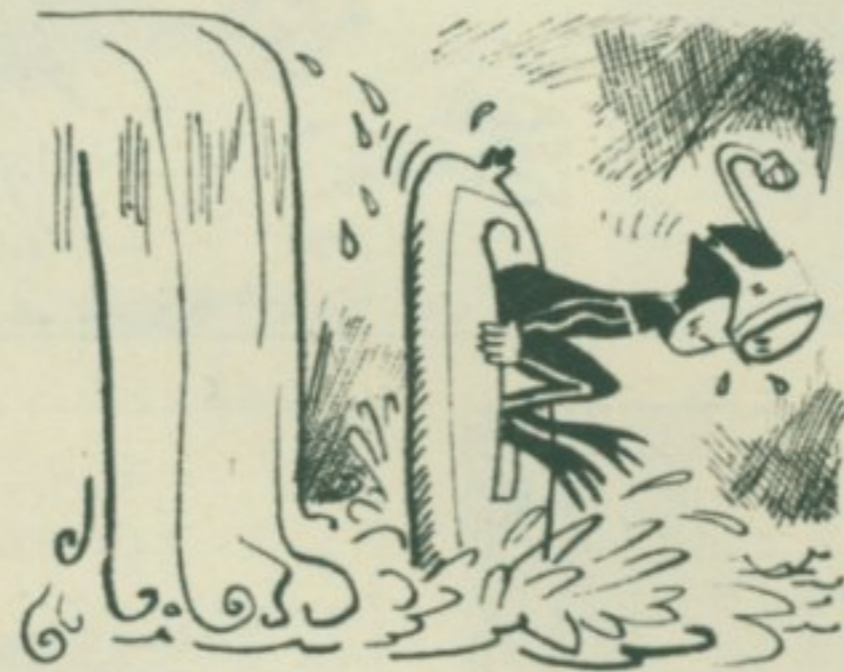

Закони наслеђа важе и за спортисте. Ево примера. Син чувеног Стенли Метјуза је одличан тенисер. Андреа Дјармати, кћер троструког олимпијског шампиона у ватерполу Дежеа Дјарматија и победнице Олимпијских игара у пливању на 200 м проно Еве Секеј, у 13. години најбржа је у Мађарској у леђном и лептировом стилу. Хајди Јенш-Јордан директно наставља по материнској линији. Њена мајка Олга Јенш-Јордан била је првакиња Европе у скоковима у воду, а Хајди је вишеструка првакиња Немачке Демократске Републике у истом спорту.

У Француској се недавно појавила необична грана спорта. То је пливање на водопаду! Ентузијастички тврде да то осећање ураганске брзине није ништа мање заносно него код смучарског спуста.

За таква такмичења осим, наравно, храбрости и спретности, потребан је још мали сплав и гумено одело као што носе љубитељи подводног пливања. Ухвативши се за мали сплав, који личи на надувани душек, спортиста се спушта низ пенушаве воде водопада.

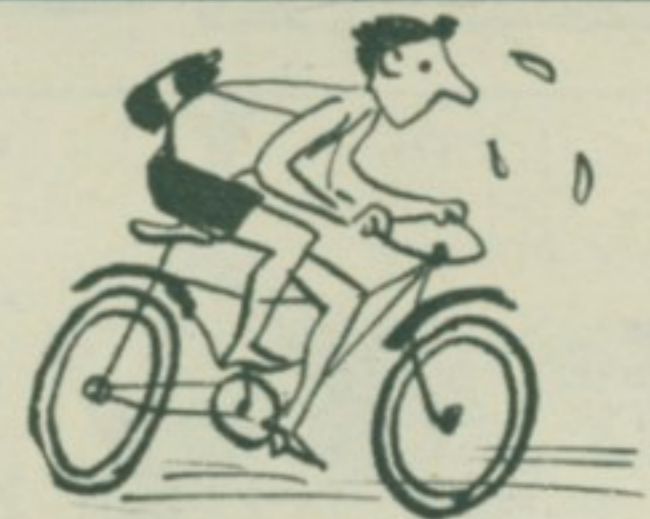
ПОДЕЛА ПРВОГ МЕСТА

Фудбалске утакмице у Норвешкој ретко се одлажу или прекидају. Али овог пута... Сустрет се одржавао на стадиону града Конгсвик који се налази на морској обали. У току другог полувремена у мору је примећено јато китова. Фудбалери и навијачи одмах су појурили према бродима. Одмах је све разјашњено: „Фудбал можете увек да гледате — рекао је тренер једне од екипа „Истен“ — а китове, то ретко виђамо. Због тога смо морали одмах отићи у лов на китове. Утакмицу ћемо лако завршити после...“

НЕКОЛИКО РЕКОРДА

Светски рекорд у бициклизму износи 48,093 километара за један час.

Рекорд у слободном пливању на 100 метара је 52 секунде и 6 десетинки.

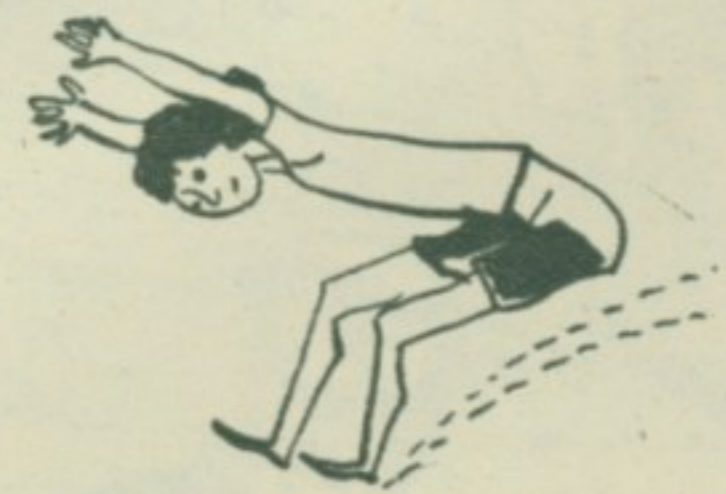
Рекорд у брзини у трчању на 100 метара износи 10 секунди.

Светски рекорд у скоку увис износи 2,27 метра.

Рекорд у скоку у даљ је 8,35 метара.

Светски рекорд у скоку с мотком износи 5,38 метара.

МОСТ НА БОСУТУ

После прве непријатељске офанзиве, у зиму 1941—1942. године, легендарни партизан Бошко Палковљевић Пинки успео је да кроз непријатељеву територију дође из Фрушке горе у Фочу, у којој се тада налазио Врховни штаб Народноослободилачке војске, и преда другу Титу извештај о борби сремских партизана.

Нешто касније Пинки је добио за датак да сруши мост на реци Босуту. Пинки се поносио тим задатком, па је озбиљно почео да се припрема не би ли га што боље извршио.

Пинки је још из Босне донео десетак килограма експлозива. Али, то му је изгледало мало, па је у селу Адашевцима остао неколико дана како би набавио још експлозива. Адашевчани су листом били присталице партизана и свесрдно их помагали. Најпре су му набавили повећи будилник око којег је требало да монтира експлозив на принципу паклене машине. Тада се појавио нов проблем: где наћи парче чисте свиле како би експлозив сигурно упалио. Адашевчани су му и овде могли: свилу су извадили из олтара сеоске цркве!

Када је све било готово, када је Пинки направио праву „паклену машину“, требало је смислити на који начин срушити мост кад га и дању и ноћу чува стража. Осим тога, само мало даље од моста било је смештено јако усташко обезбеђење. Пинки, онакав какав је био лудо храбар и немирне нарави, желео је да сруши мост уз велику пуцњаву и грмљавину. Предлагао је Адашевчанима и Лазару Бибићу, једном од организатора народноослободилачког покрета у шидском срезу, да десетина партизана из села, које би он предводио, фронталним јуришом усред дана ликвидира стражара на мосту и читаво обезбеђење недалеко од њега, а тек после тога сруши мост.

Искусни и опрезни Лазар Бибић, стари комуниста, предлагао је другачији план: да се Пинки и још двојица партизана преобуку у домобранске униформе, да дођу на мост под изговором да су закаснили на воз за Бијељину па да су стога кренули пешке. Тек онда треба да ликвидирају стражара и сруше мост.

Око ова два плана вођене су расправе неколико дана. Пинки је за сво-

ју идеју придобио још неколико присталица и упорно настојао да спроведе у дело своју замисао. Међутим, када је са Фрушке горе стигао преостали део експлозива на који се чекало, превагнуло је Бибићево мишљење — да се мост сруши варком.

Адашевчани су набавили неколико униформи бивше југословенске војске, па су од њих, прекрајањем и дорађивањем, сашивене праве домобранске. Капе и домобранске значке нису биле баш најсавршеније, али ипак нису побуђивале никакву сумњу.

Када су све припреме биле завршене, када је Пинки одредио време експлозије, сваки „домобран“ добио је ранац са по десетак килограма експлозива. Кренули су на датак. Време је било као наручено. Стегао је тако јак мраз да је напољу био само онај ко је морао. Уз пут готово никога нису ни срели. Чак су се и усташке патроле због мрза проредиле. Онда су наишли на прве усташе и војнички их поздравили. Ови су их отпоздравили. Сад су Пинки и другови били уверени да ће до моста стићи неопажени. И мирно су се упутили поред пруге. Тек код моровичке скретнице, која није била далеко од моста, наишли су на скретничара, у чијем је друштву био усташа у цивилном оделу.

А „домобрани“ су, према ранијем договору сложено подигли руке на поздрав и узвикнули:

— За дом...

— Спремни! — одговорили су усташа и скретничар.

Пинкијеви пратиоци су продужили пут не застајући, а Пинки се упустио у разговор с усташом. Уз пут је испод ока осмотрио стражарницу код скретнице и уверио се да у њој нема усташа. А онда се упутио за Бибићем и Јурковићем. Стигао их је тек пред мостом.

Пред стражаром-земуницом, стајао је стражар, који се, цупкајући, загревао. Поновила се иста сцена. Стражар ништа није сумњао када су му „домобрани“ пришли. Опет су и њега поздравили усташким поздравом:

— За дом...

— Спремни! — одговорио је усташа и даље цупкајући.

Пинки је и овде заподенуо разговор. Почео је да прича стражару:

— Враг да носи и овај мраз! Закаснили смо на влак за Бијељину па сад по овом псећем времену морамо пјешке. Војнички живот је као и мученички: мораш стићи на бријеме како би избегао казну. Иначе, сад је рат, па човјек може лако платити главом а да чак не буде крив.

— Јесте, јесте — потврђивао је

прилику и чим му је стражар окренуо леђа за трен ока га ликвидирао.

Сада је већ пола посла било завршено. Бибић и Јурковић су остали пред земуницом као стражари. Пинки је узео експлозив, полако монтирао мину и наместио је под мост. Када је све било готово, „домобрани“ су се брзо и неупадљиво повукли од моста.

У близини Моравића, на сеоском

усташа. — Али стићи ћете, не брините се...

— Дај, богати, да се мало огријемо у земуници и да припалимо цигарете. Има још доста да се путује.

— Уђите, уђите. Знам ја како је то. И мени није лако цвекотати на овој зими.

Када су се сви нашли у земуници и почели грејати, Пинки је уручио

путу, са санкама их је сачекао Адашевчанин Цвеја Миловановић. По седавши на санке, „домобрани“ су одахнули, а Цвеја је ошинуо коње, који су касом кренули према Адашевцима.

Непрекидно су се освртали према мосту очекујући експлозију. Мерили су време и сумњали, страхујући да, можда, од свега неће бити ништа. Пинки их је уверавао да је све урадио како треба, али се и по њему видело да је узбуђен и узнемирен. И само је мерио време говорећи.

— Још четири минута... још два минута... још минут...

И, заиста, експлозија се проломиле онога тренутка када ју је Пинки очекивао.

Мост на Босуту срушен је 12. фебруара 1942. године, а поправљен тек средином марта. За то време ниједна непријатељска композиција није овуда могла проћи. Отуда велики број немачких јединица које су хитале у источну Босну није могао тамо стићи на време. То је у исто време значило да ће мање Шваба учествовати у офанзиви предузетој против партизанских снага.

ЂОРЂЕ МАРЈАНОВИЋ

**ПОЛИТИКНИ
ЗАБАВНИК**
ИЗДАТИ СУБЈЕКТОМ

1

УСПАВАНИ ВУЛКАНИ

ПРЕТЕ...

„Човечанство је до сада, слободно могу да кажем имало фантастичну срећу. Помпеја, Мартиниј, кад је 30 до 40 хиљада особа изгубило животе у једном даху, ситница су према ономе што би се могло десити. Јер, ти градови били су мали. Кажем имало је среће због тога што су се најкатастрофалније вулканске ерупције до сада догодиле у ненасељеним крајевима. Варамо се ако мислимо да су милионски градови у сигурности. Данас су на удару Напуљ и Рим у Италији, Портланд и Сијатл у САД, Мексико-Сити, Бандунг, Окланд, Катанија, Клермон Феран!“

Ово су речи једног од најпознатијих геофизичара света Француза Харуна Тазијефа. Научник и испитивач вулканских дубина овако објашњава своје мишљење.

Званично угашени вулкани, који се дижу крај великих градова, мртви су само у очима оних који не желе да виде истину. Људи су заборавили бића. Они брзо заборављају највеће природне катастрофе. Они природу процењују својим сићушним људским мерилима. Вулкан који спава један век тек је задремао, а ми га већ отписујемо у музеј природних старина. Хиљаду и више година успавани вулкани не спомину се више ни у легендама. Међу-

тим, вулкани су прави геолошки метузалеми. Њихова јединица времена није ни година, ни век, већ миленијум. Каткад они дремају по десет хиљада година. Такав је случај с вулканом Централног масива у Француској, италијанског Лацијума у непосредној близини Рима. Орегона у Калифорнији, недалеко од великих градова америчког Запада. Катастрофалне ерупције догодиле су се у току последњих хиљада година на тлу на коме су подигнути градови: Рим, Сијатл, Клермон Феран. А они се сваког тренутка могу поновити.

Примери из непосредне прошлости потврђују оправданост стрепњи о којима говори Тазијеф. Две најстрашније ерупције XX века биле су оне из вулкана који су привидно изгледали угашени. Догодиле су се у Катману, на Аљасци, шестог, седмог и осмог јуна 1912. и у Безимјаном, на совјетском полуострву Камчатки, 30. марта 1956.

Колико су људи потцењивали Безимјанију показује само име вулкана — „Безимени“. Срећом, само на 50 километара од вулкана налазила се вулканска опсерваторија Кљушевски. Из ње је страховита експлозија од 30 марта 1956. могла

НАУЧНИК ХАРУН ТАЗИЈЕФ ПРЕД СПУШТАЊЕ У ВУЛКАНСКИ КРАТЕР

да се прати до најмањих појединости.

Угашени дин почео је у рану зору да избацује ужарено стење до 40 километара увис. Једним дахом вулкан је збрисао запаљену шуму. Другим је поломио циновска стабла на удаљености од 20 километара као палидрвца. Усијане реке лаве надирале су брзином од 50 до 60 километара на час. Опустошена је околна територија од око 250 квадратних километара. Срећом, у близини није било насељеног места. По ловина масива циновског вулкана разнета је ерупцијом.

Сличних размера била је и ерупција вулкана Мамингтон на Новој Гвинеји 1951. године. Рикање пробућеног цина 21. јануара било је праћено облацима пепела до висине од 20 километара а усијано стење летело је увис до 15 километара. На површини од преко 200 квадратних километара погинуло је три хиљаде особа. И овог пута била је срећа што је крај био готово потпуно пуст.

ШУМА СПАЉЕНА У СТРАШНОЈ ЕРУПЦИЈИ КОЈА СЕ 1912. ГОДИНЕ ДОГОДИЛА НА АЉАСЦИ

Ближа геолошка историја Земље препуна је података о вулканским катастрофама када су отровни гасови и усијана лава опустошили десетине хиљада квадратних километара. Територији САД, СССР, Италије, Јапана, Кеније, Чада, Суматре, Централне и Јужне Америке, Етиопије, Ирана и Турске начичкане су задремалим вулканима. Једини спас за ова подручја угрожена ерупцијама су вулканске опсерваторије које подигнуте у подножју вулкана могу предвидети буђење цинова и на време дати сигнале да се становништво исели и лако избегне оно најстрашније.

СВЕТЛОСТ

Цртани филмови су врло кратки, њихово приказивање траје 10—15 минута. Али, да би био емитован и најкраћи филм, цртачи треба да начине и до тридесет хиљада цртежа. То је више од 400 дебелих албума. А после тога цртежи треба још и обојити у специјалном одељењу. Зато није чудо што се на једној јединој причи ради и по читаву годину.

А како се у ствари праве цртани филмови?

Рецимо, јунак будућег цртаног филма корача шумском стазом. Значи, уметници треба да начине више цртежа од којих се сваки разликује од другог у фази покрета. Тако је на једном јунак представљен с руком опруженом уз тело, на другом је подигао руку, на трећем је опет спустио. Ако се ти цртежи смењују брзином од 24 снимка у секунди, човечуљак на екрану почиње да маше руком, мења положај главе, тела, ногу. Ако се у филму појављује аутомобил, на исти начин мења се и пејзаж, шума поред пута прелази у поље и добија се утисак брзе возње.

Снимљен филм се контролише, неуспели цртежи исправљају. Затим се преносе на целулоидне траке и боје. То је најтежи и најдужи процес. Историја цртаног филма обухвата неколико деценија, а њихова производња се није готово нимало изменила. Упоредимо га с „великим“, компликованим филмовима чија је историја непрекидно усавшавање: од немих, до звучних, филмова у боји, синемаскопа, диораме, стереоскопа. А дуг и сложен пут малог цртаног филма нити се променио нити постао једноставнији.

Све је то било тако до пре извесног времена кад је из Француске стигла интересантна вест: Клод Пирон и Рагнар ван Лејден пронашли су нов начин производње цртаних филмова, аутоматизовали су процес цртања и бојења цртежа. Овај најсложенији део у стварању цртаног филма код њих се заснива на... светлости: више није потребна ни хартија, ни целулоид, ни одељење за бојење.

Стручњаци сматрају да изум Клода Пирона и Рагнара ван Лејдена представља праву револуцију цртаног филма. Међутим, још нису познати сви детаљи овог проналазак јер фирма која је добила право на патент чува тајну. Зна се да се тај нови процес своди на цртање „сумним“ бојама. Шта то значи?

Како сликари цртају обично уљаним бојама? Замислимо, на пример, овакву слику: зец бежи шумом испред вука. На палети уметника налази се више од двадесет боја различитих нијанси. Он прво слика позадину, затим на хартију наноси боје које представљају небо и земљу. После тога долази на ред шума и на крају зец којег он црта сивом или мрком бојом да би се његова фигура што боље истакла на позадини шуме.

ОБРИСИ ВУЛКАНА „БЕЗИМЕНИ“ ПРЕ И ПОСЛЕ ЕРУПЦИЈЕ.

УМЕСТО СЛИКАРСКЕ КИЧИЦЕ

Технологија француских проналазача веома је слична. Само, улогу боја овде играју разнобојни извори светлости: Има их исто толико колико и боја које употребљавају сликари. Боје — светиљке распоређене су у луку тако да образују неку врсту штита, испупчену површину иза које се, ниже или више, већ према потреби, постављају камере за снимање. Да се боје не би мешале, њих штите покретни екрани с узаним прорезима. А као „кичица“ служе нарочита мала огледала. Она исто тако образују штит, само конкаван, удубљен, који се налази наспрам штита обојених светиљки. Свако „чаробно огледалце“ може да се покреће и управља зраке који на њега падну у објектив кинокамере. А та камера такође није обична. Она је снабдевана перископ-

на филмску траку. Снимљене цртеже не треба поправљати, брисати, довољно је поновити га, односно пренети на екран редом следећу фазу покрета. Нови цртеж се такође снима на траку. И тако много, много пута док не буде готов цео филм.

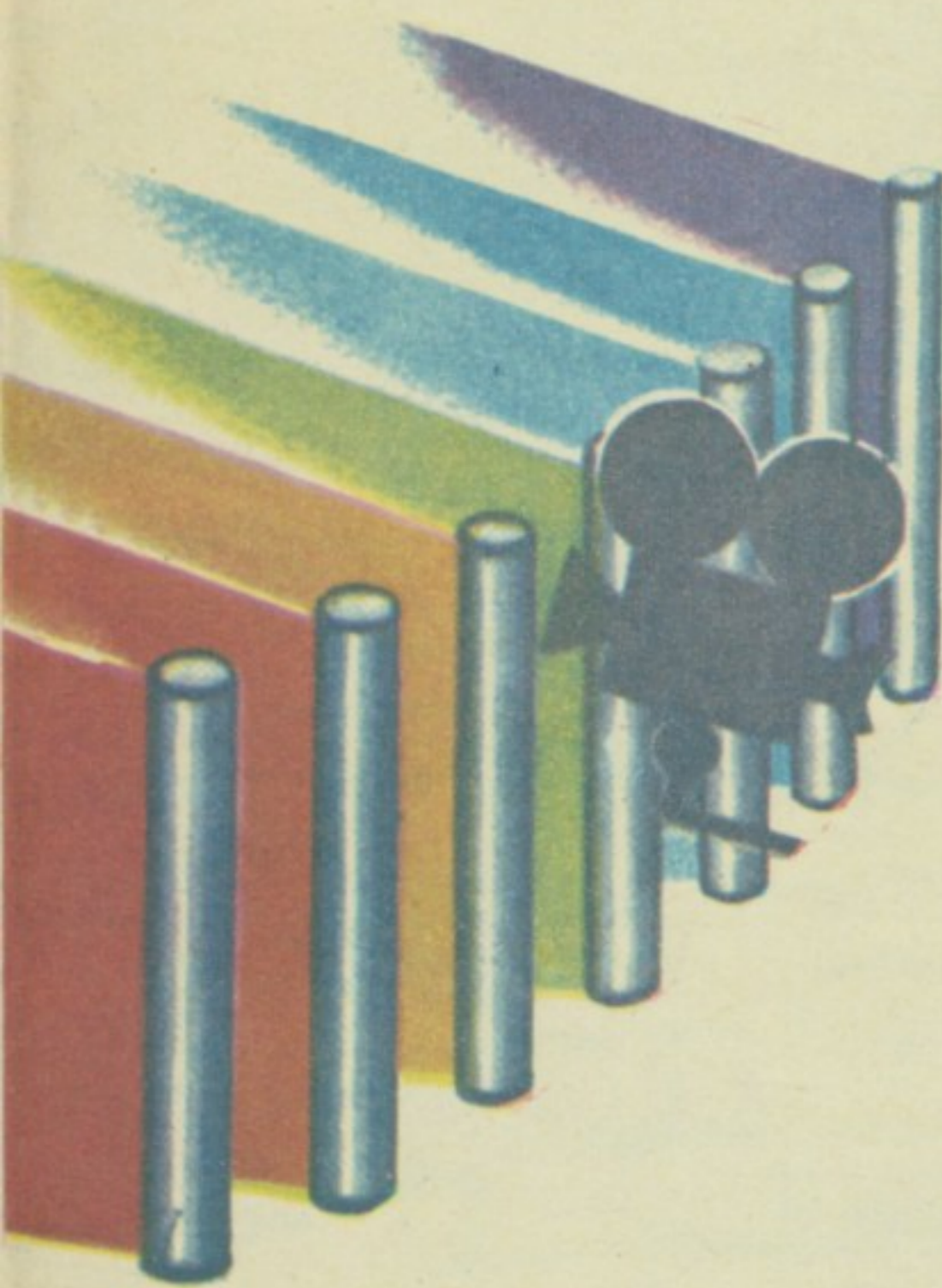

ПОКЛОН ЗА ЂИНУ

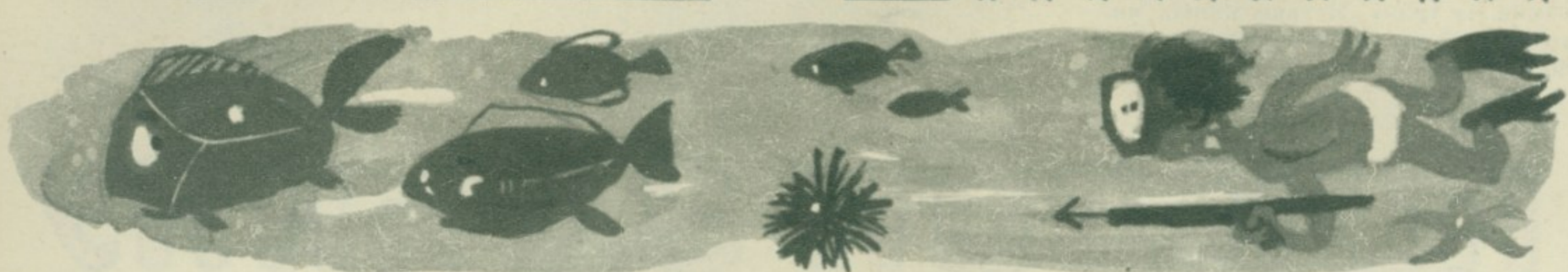
ским уређајем и допунским екраном на коме се може пратити и контролисати, на пример, положај зечића.

Француски проналазачи нису само умногоме олакшали посао цртачима већ су и те како упростили процес производње цртаних филмова. Замислите таблу за управљање с мноштвом лампица, дугмади, дирки. За пултом не седи инжењер већ сликар-оператор. Ево, он је изабрао жељену боју и нијансу и сада одређује сектор екрана на којем се налази прозачни цртеж с обрисима будућег кадра који треба обојити. Он притиска дирку клавијатуре... Боја је нанесена. На екран се слажу редом друга, трећа боја и цртеж је готов! Оператор га снима

ТАТА ОДЛУЧУЈЕ

Тако то бива сваке године, то јест тако је било прошле и претпрошле а оних ранијих, то је већ давно тако да ја не памтим. Тата и мама увек се дуго препиру да би одлучили куда ћемо на летовање. Затим мама почиње да плаче и изјављује да ће отићи својој мами, ја такође плачем зато што много волим своју баку, али тамо нема плаже. На крају крајева одлазимо онамо куда мама жели и, разуме се, не код баке.

Јуче после вечере тата нас је строго погледао и казао:

— Слушајте ме пажљиво! Ове године нећу никаквих разговора, одлучујем ја! Ићи ћемо на југ. Имам једну адресу у Плаж-ле-Пену где се може изнајмити кућица.

— У реду, драги мој, — казала је мама. — Чини ми се да је то добра идеја.

— К'о гром! — раздерао сам се и стао да трчим око стола зато што је тешко седети на месту кад су сви задовољни.

Тата је широм отворио очи, као што то увек чини кад је зачуђен и казао:

— Где?! Онда је све у реду.

Док је мама распремала сто, тата је извадио из ормана маску за подводни риболов.

— Е, мој Никола, ала ћемо се наловити рибе!

Мало сам се уплашио зато што још не пливам нарочито добро. Кад ме придржавају одоздо ја, разуме се, могу да се држим на води, али је тата казао да се не бринем, он ће ме научити да пливам и да је он био средски рекордер у пливању слободним стилем, то кад је био млађи, и да би он још и сад могао да обори не један рекорд само кад би имао времена да тренира.

— Тата ће ме научити да под водом ловим рибу! — казао сам мами кад се вратила из кухиње.

— Дивно, сине — одговорила је мама — мада у Средоземном мору нема баш много риба. Тамо је превише пецача.

— Није истина! — казао је тата.

Али, мама је замолила да јој не противречи пред дететом а то о рибама је казала само зато што је о томе прочитала у неким новинама. Затим се прихватила плетива које је почела још давних дана.

— Слушај — казао сам тати — али ако тамо нема рибе, прилично ћемо глупо изгледати под водом.

Тата је не говорећи ни речи, вратио маску у орман. Ја сам се покуњавио. Што је истина, истина је: кад год смо тата и ја ишли на пецаче увек се исто завршавало — никад ништа нисмо доносили кући. Тата се вратио и узео новине.

— Па шта је с том рибом за подводни риболов — казао сам — где је има?

— Питај маму — одговорио је тата — она је стручњак за то питање.

— У Атлантском океану има рибе — казала ми је мама.

Тада сам ја запитав да ли је Атлантски океан далеко од оног места куда ми идемо, али ми је тата казао да кад бих ја добро учио не бих постављао таква питања, а то није тачно зато што ми у школи немамо часове из подводног риболова, али ништа нисам казао.

— Треба саставити списак ствари

су нашли само три окрњена гањира а у кухињи две мале шерпе од којих једна још и шупља. Морали су да за скупе паре купују све што им је било потребно.

— Они просто не умеју да се снају — казао је тата. И поново сео.

— Можда — казала је мама — али ако хоћете да једете чорбу, ја је не могу скувати у пробушеној шерпи чак и ако вам успе да уловите нешто рибе.

Тада сам ја заплакао зато што заиста није пријатно ићи на море

тана! Ситан песак! На тој плажи нећеш наћи ни камичка.

— Утолико боље — казала је мама — бар Никола неће проводити читаво време бацајући камење у воду. Откако си га научио да их баца тако да скакућу по површини он је просто болестан за тим.

Ту сам се опет заплакао зато што је много лепо кад каменчићи праве жабице по води.

— Онда идем код бабе! — заплакао сам и шутнуо сам лопту.

Мама ме је опет узела на руке и казала да не плачем, јер је од свих нас у породици тати одмор најпогребнији па чак и ако је место куд он жели да иде ружно, ипак тамо греба ићи и правити се да смо задовољни.

— Али... — казао је тата.

— Хоћу да бацам каменчиће! — вриснуо сам.

— То ћеш можда радити идуће године — казала је мама — ако се тата реши да нас одведе у Бен-ле-Мер.

— Где? — запитав је тата потпуно збуњен.

— У Бен-ле-Мер — казала је мама — то је у Бретањи, тамо где је Атлантук, где има много рибе и пријатна гостионица на самој плажи од песка и шљунка.

— Хоћу у Бен-ле-Мер! — викао сам. — Хоћу у Бен-ле-Мер.

— Не плачи, сине, — казала је мама — треба бити паметан. О томе одлучује тата.

Тата је прешао руком преко лица, дубоко уздахнуо и казао:

које ћемо понети — казала је мама.

— А, то не! — викинуо је тата. — Ове године не намеравам да аутомобил претворим у теретњак за пре воз намештаја. Костими за купање, шорцеви, лака одећа, по један џемпер...

— Још и шерпе, електрични решо, ћебад и нешто гањира — казала је мама.

Тата, страшно љут, скочио је с фотеље али није успео да проговори, јер га је мама претекла:

— Теби је добро познато — казала је — шта су причали наши суседи кад су прошле године унајмили викенд-кућу. Од свег посуђа тамо

тамо где нема рибе кад је у близини неки тамо Атлантук — где има много рибе. Мама је одложила своје плетиво, узела ме на руке и казала да се не треба жалостити због неких тамо никаквих риба и да ћу се ипак радовати сваког јутра кад кроз прозор своје пријатне собице будем гледао море.

— Знаш — приговорио је тата — море се не види са прозора кућице. Али, оно је близу, на два километра. То је била последња викендица која се могла добити у Плаж-ле-Пену.

— А плажа је шљунковита? — запитала је мама.

— Не, мадам! Никако! — свечано је изговорио тата. — Плажа је пеш-

— Добро! Све сам разумео. Како се зове та твоја гостионица?

— „Лепа обала“, душо — одговорила је мама кротко.

Тата је казао: добро, он ће писати да види има ли тамо још слободних соба.

— Није потребно, драги. Ја сам то већ свршила. Добили смо собу број 29, с погледом на море и купатилом.

И мама је замолила тату да се не мрда зато што хоће да види да ли му добро стоји џемпер што му га плете. У Бен-ле-Меру су, кажу, вечери понекад свеже.

Сампе и Госини.

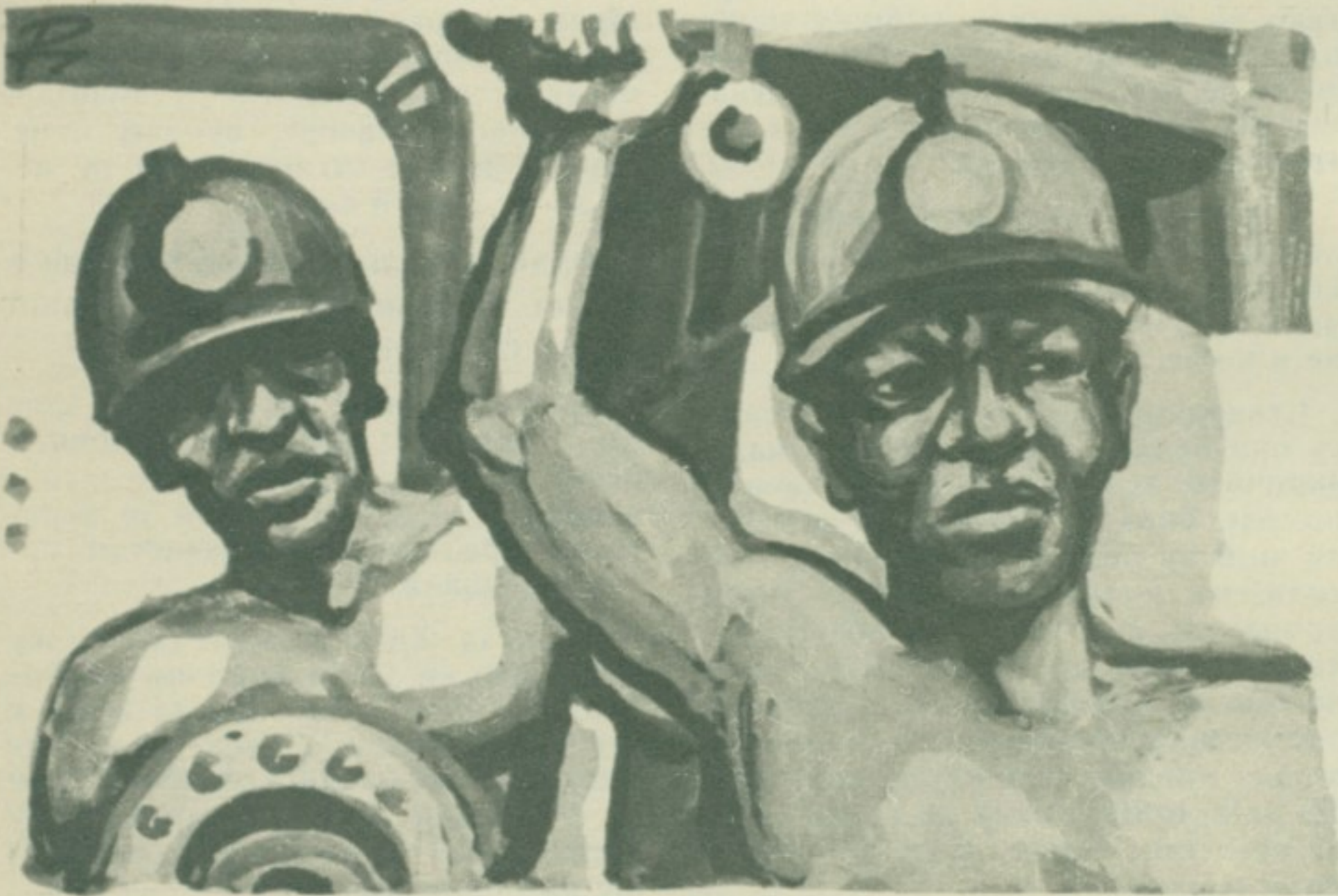
ЕЛ ДОРАДО ИСПОД ЗЕМЉЕ

У марту 1886. године извесна Петронела Остхуицен одлучила је да прошири своје имање јужно од Јоханесбурга. Позвала је два радника. Уклањајући једну стenu, радници су, не зна се из којих разлога, одломиле један грумен, истуцали га и почели да испирају добивени прах. Тако је на крајњем југу Африке откривена најбогатија златна жица на земљиној кугли.

Терен који у својим недрима крије највише злата на свету протеже се југозападно од Јоханесбурга а има облик циновске кифле дуге 500

а и влага је неподношљива. Откад су уведени уређаји за климатизацију могућно је температуру снизити на 30 степени изнад нуле. Бушење првог окна почело је 1958. а пре него што је изливена прва златна полуга утрошено је 100 милијарди старих динара.

Посета руднику почиње спуштањем дизалицом која јури у правцу недара земље брзином од 900 метара у минуто! У дизалици има места за 120 радника и њена прва успутна станица је на дубини од 2.000 метара. Брујање у ушима је несносно,

километара! Три четвртине злата које се у целом свету произведе за годину дана, не укључујући СССР, потиче из овог краја.

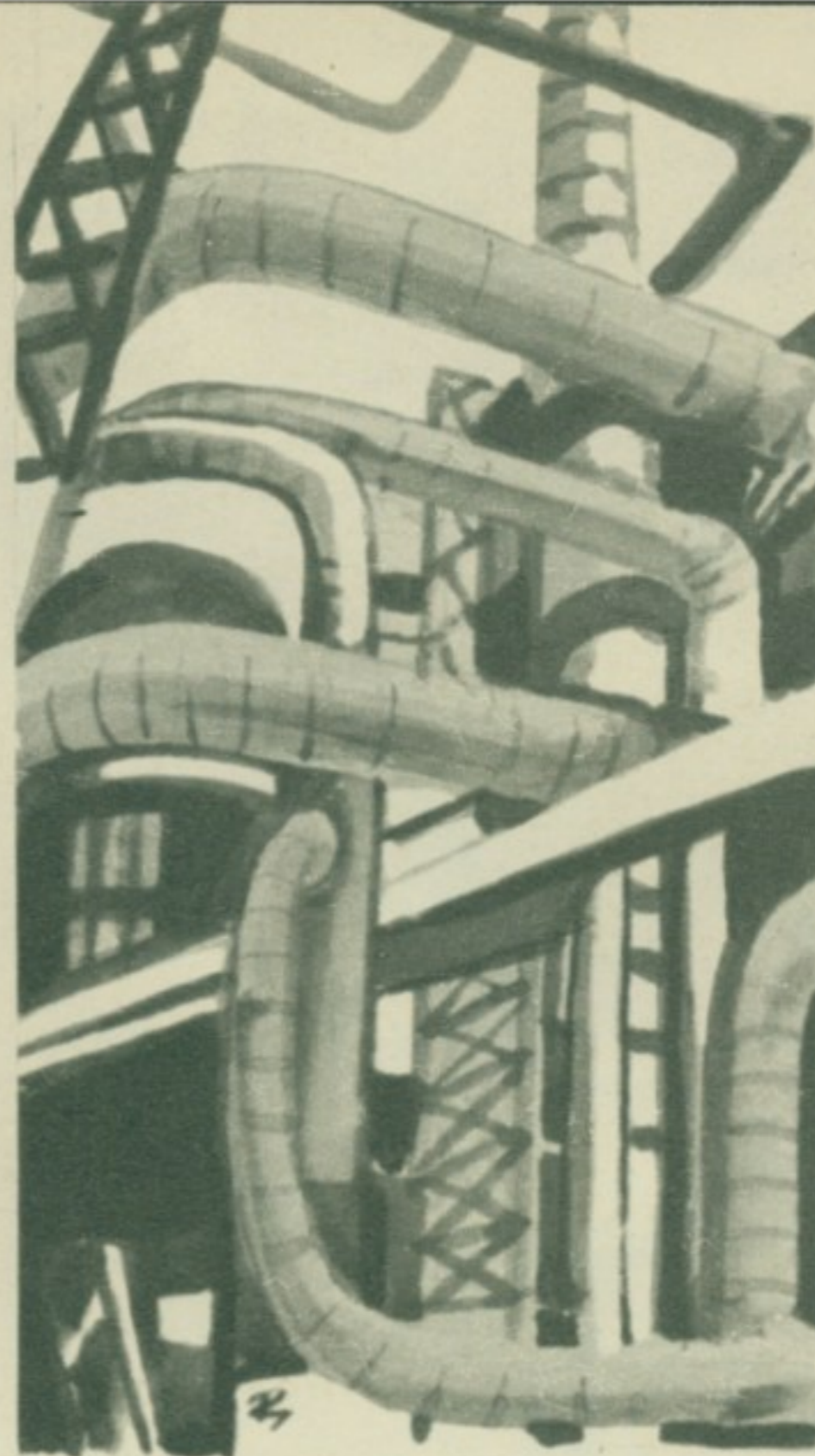
Данас се злато у Јужној Африци тражи дубоко испод површине. Ако проценат злата нађен у једном узорку обећава да ће се експлоатација исплатити, отвара се рудник. Само једно бушење стаје каткад преко 300 милиона старих динара. Ако се покаже да нема довољно злата, новац је отишао у неповрат.

Како изгледа један од најмодернијих рудника злата на свету? Западна дубока галерија налази се 69 километара западно од Јоханесбурга и припада Англо-америчкој корпорацији. Рудник треба 1970. године да достигне врхунац производње што ће омогућити да се за следећих 60 година из земље извуче злата у вредности од 4.000 милијарди старих динара!

У овом огромном руднику запослено је 15.000 радника. Многе галерије досежу до дубине од четири километра испод земље. Руда се мора извлачити из те дубине на површину а за сваку тону отргнутог камена треба убризгати у тло седам тона ваздуха и пумпама исцрпити из златоносних слојева десетине хиљада литара воде.

На великим дубинама под земљом влада несносна врућина. У мраку земљине утробе, четири километра испод површине, радници морају да издрже температуру од 55 степени

ненавикнутом посетиоцу изгледа као да ће му прснути бубна опна. Затим се дизалица спушта на 3.000 и најзад на 4.000 метара испод земље.

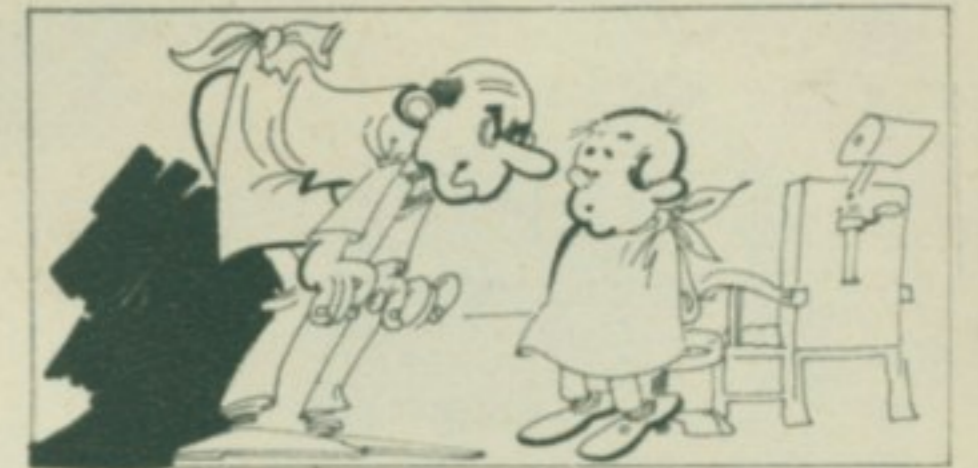
Златоносна жица на тој дубини није дебља од пет сантиметара, па ипак представља најбогатији извор злата на свету. Она се налази испод стеновите плоче дебеле један метар која се мора дробити, комад по комад. За сваку унцу (31,103 гр) произведеног злата морају се изнети на површину две тоне земље. У другим рудницима потребно је ископати чак и по пет тона безвредне стене. Минерал се прво сачеље у прашину фину као талк. Затим се прах раствори у једном алкалном цијановом једињењу. Из раствора се злато добија сложеним хемијским реакцијама и филтрирањем. Често се у руди нађе уранијум.

Тако пречишћено злато још садржи 12 одсто неплемените примесе. Оне се одстрањују у рафинеријама. Изливане шипке садрже 99,6 одсто злата. Годишње се у Јужној Африци произведе злата у вредности од 1.600 милијарди старих динара.

Велика већина радника у Јужној Африци су Банту црнци. Њих има око 350.000 а за њихово регрутовање постоји 200 уреда са читавом ескадром авиона. Радници се често траже усред џунгле јер је њихова радна снага јевтина а издржљивост велика. Живот црних рудара је суров а њихова зарада износи свега 25.000 до 40.000 старих динара месечно.

ПОД СУДИЈСКОМ ПЕРИКОМ

Забрањује се берберима да плаше децу тиме што ће им, ако не буду мирна за време шишања, одсећи уши.
(Из пресуде судије града Екахарта, из америчке савезне државе Индијане)

***

Ватрогасцима се дозвољава да по зидовима просторија у ватрогасним станицама лепе слике жена али под условом да су за те слике дале одобрење чланице женске помоћне противпожарне службе.

(Градски савет града Трели-Бича, држава Њу Џерси)

***

Забрањује се ватрогасцима да се истају улицама само у доњем рубљу.

(Судија града Сан-Џозефа, држава Мисури)

***

Ватрогасна екипа обавезна је да пре но што приступи гашењу пожара тренира најмање 15 минута.

(Градски савет Форт Медисона, држава Ајова)

***

Забрањује се пљување насупрот ветру.

(Судија из града Сан-Солт-Мари, држава Мичиген)

У НАЈСТАРИЈЕМ ГРАДУ НА СВЕТУ

ВЕЛИКА БОГИЊА ПЛОДНОСТИ — У САТАЛ ХИЈИКУ ВЛАДАО ЈЕ МАТРИЈАРХАТ

У централној Анадолији, око 800 километара од циновског вулкана Хасан-Дага британски археолог Џејмс Меларт већ десет година претражује тло где је некад стајао најстарији град на свету. У седмом миленијуму пре наше ере, тек што су била престала велика континентална ледена доба и преисторијски

данас немају неки мексички Индијанци. У куће се улазило преко равних кровова у којима је начињен отвор а у собе се силазило помоћу дрвених лествица причвршћених уз огњиште.

Сатал Хијик је имао око 10.000 становника. У свакој кући нађено је пет до седам костура по чему се претпоставља да је град страдао у некој великој катастрофи, највероватније приликом вулканске ерупције. Понеке зграде достижу висину и до 15 метара. У ствари, то су зграде у више слојева, грађене једна изнад друге. Главна соба била је широка четири и дуга шест метара, а висока 2 и по до 3 и по метра.

ПРИБОР ЗА ЈЕЛО СТАР 9.000 ГОДИНА

номади припитомили прве домаће животиње, подигнут је Сатал Хијик. Протезао се на простору од 15 хектара, у више слојева који досежу до дубине од 17 метара. Испод њива засејаних пшеницом и поља сунцокрета пронађени су очувани зидни цртежи, разне фигуре и кипови као, и други трагови који сведоче о религији и обичајима првих праисторијских грађана.

Део града који је досад истражен представља само три одсто праисторијског насеља и обухвата 70 кућа. Оне су распоређене попут пчелињих саћа. Према томе, први грађани света нису имали лица као што их ми

ПРВИ ПЕЧАТ НА СВЕТУ

ГЛАВА ЧОВЕКА — РАД НЕПОЗНАТОГ УМЕТНИКА КОЈИ ЈЕ ЖИВЕО ПРЕ ДЕВЕТ ХИЉАДА ГОДИНА

Сваке године зидови су се премазивали новим слојем малтера у боји тако да се по њиховом броју може одредити старост куће. Има их са 30 до 50, али и са 100 до 120 слојева. Од 139 до сада ископаних кућа четрдесетак су храмови.

У Сатал Хијику пронађена су и најстарија досад позната одела, кошуље и хаћине, први теписи. Текстине су израђене на разбоју од вуле и козје длаке.

Становници Сатал Хијика носили су око бедара животињска крзна, а нарочито леопардове коже. Главно оружје била су им копча и стреле чији су врхови прављени од обсиђијена, вулканског стакла. Затим пронађени су бодези за лов од угљачане тврде стене силекса, глачане секире, камени српови с дрвеним дршкама, а пронађени су и тањери, шоље, дрвене кашике и виљушке. Из најстаријег града на свету потиче исто тако и прво уплетено уже и први печат.

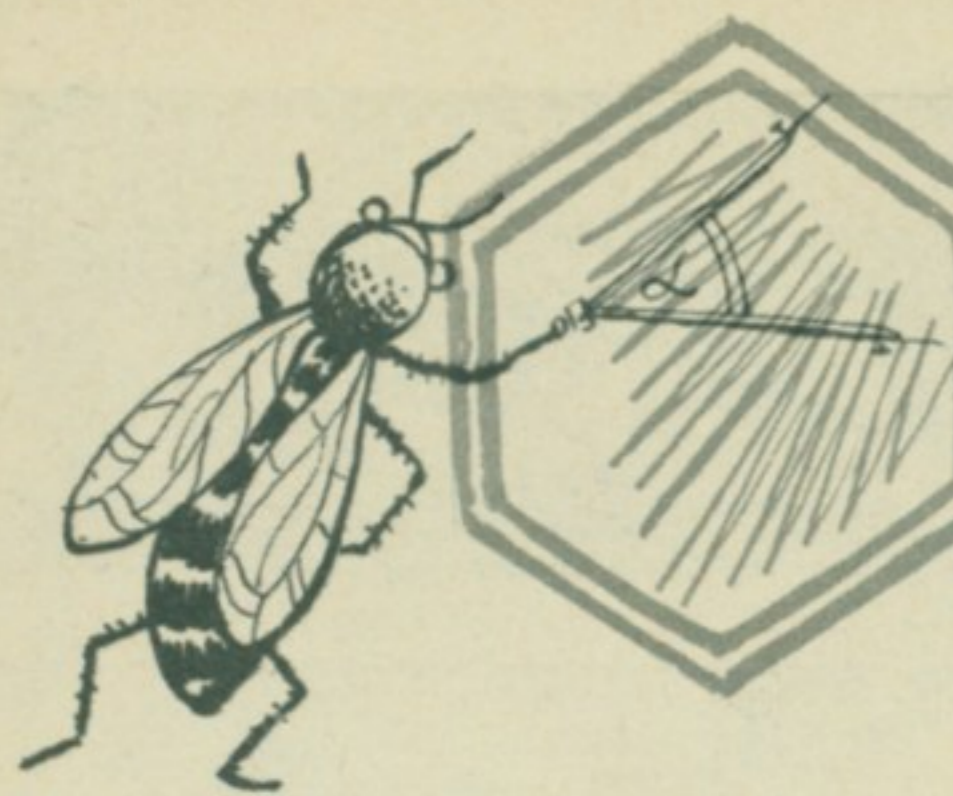
Козе и пси су већ били домаће животиње у овом граду, али су магарац онагра и свиња још били дивљи. Ловили су дивље свиње, магарце, леопарде, јелене, дивојарце, медведе, лавове, вукове, овце, газеле, лисице, птице. Пили су неку врсту пива и вина.

Људи су били брадати, окретни и весели. Средњи век мушкарца износио је 32 а жене 30 година.

На зидовима су нађене многе фреске у црвеној, ружичастој, црној и белој боји. Из зидова често штрче циновске главе бика који је вероватно представљао божанство првих варошана.

У Сатал Хијику господариле су жене што се јасно види по многобројним нађеним киповима жене у седећем ставу која представља Велику богињу плодности. Мушкарци су се бавили ловом и најчешће су насликани с дугим брадама како јашу на биковима.

ЗНАЈУ ЛИ ПЧЕЛЕ ГЕОМЕТРИЈУ

можете имати једну мачку, једног пса, једну кокошку, па чак и једног голуба, али једну пчелу немогуће је чувати: брзо ће вам угинути.

Пчеле су друштвена бића. Састав пчелиње породице је једноставан: једна матица, неколико трутова, остало су радилице. И свака од њих има своју улогу. У пчелиној породици сви зависе један од другог и нико не може да опстане сам. Али, живети у сложеној, радној заједници и ћутати — немогуће је. И зато пчеле имају свој, особени, пчелињи језик.

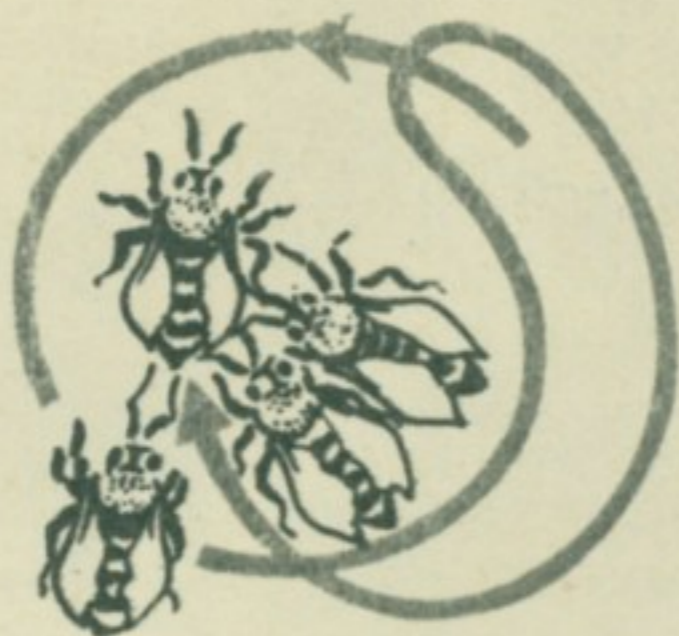
Мајстори пантомиме

Замислите да је топао летњи дан и да се налазите у близини испаше. Једна од пчела, пчела-извиђачица, лети и тражи цветове богате полевним прахом и слатким нектаром. Дуго кружи и — најзад је открила воћњак са јабукама у бехару. Спустила се на цвет и напунила своју рилицу. Али, колико једна пчела може да узме нектара? Неколико милиграма. Значи, треба о богатој испаше обавестити остале пчеле из кошнице. Како? Вративши се својој породици пчела-извиђачица почиње да изводи у ваздуху разне фигуре којима су научници дали поетично име, игра пчела.

Пчеле, за разлику од човека, не играју ни чарлстон ни буги-вуги. Пчелама игра није забава. Она је њихов језик. И зато се може рећи да пчеле разговарају — играјући.

Игру пчела открио је и проучио аустријски научник Карл Фриш који већ 50 година истражује тајне живота једне кошнице. У кошници има много пчела — десетине хиљада. И све личе једна на другу. А да би се „пратила“ једна пчела треба је „обележити“. И он је обележавао и пратио пчеле.

Кад се вратила са испаше и истоварила свој слатки товар, пчела почиње да изводи своју кружну игру. Скреће нагло, час лево, час десно. То кружење траје неколико

секунди. Затим пчела поново лети на пашу да би донела нову порцију, поново игра и тако даље.

Карл Фриш је мењао растојање између кошнице и испаше и открио да игра пчеле-извиђачице зависи од тог растојања. Ако до паше има сто или више метара, пчела изводи нарочиту игру и описује фигуре које подсећају на осмицу. Извиђајући задњим делом трупа она тачно обавештава своје друге о дужини пута. Уколико је пут дужи, то извиђање је спорије. Сто метара — десет кратких покрета за 15 секунди; 2 километра — свега 3 спора покрета за то исто време.

Без познавања Еулида

С Еуклидовим теоремама и аксиомама из геометрије пчеле, јасно, ни су упознате али ипак мере и одређују углове задивљујуће тачно. Пример: њихово саће које се састоји из хиљаде воштаних ћелија. И све су шестоугаоници. И то није случај.

У поређењу с другим облицима, петоуглим или четвороуглим — шестоугаоници су најекономичнији. За њихово грађење потребно је најмање материјала.

Правити шестоугаонике код којих су сви углови једнаки и износе по 60 степени није још све. Има још „компликованијих“ геометријских решења до којих су пчеле дошле. Својом игром пчела не само што показује колико је удаљена цветна ливада већ и правац у којем

се налази. При томе пчеле користе положај Сунца као оријентациону тачку.

Погледајте цртеж на којем се у врху налазе сунце и цветић. Тамо где је цветић, налазе се расцветале липе где пчеле треба да одлете по храну. И на неки, за нас људе несхватљив начин, пчела уме да одреди угао између правца где се налази извор хране и правца у којем је Сунце. Тај угао пчела-извиђачица саопштава својим другима изводећи своју кружну „извијену“ игру.

Ето, сад просудите сами да ли пчеле знају геометрију или не?

Пчелињи дијалекти

Језик игре одликује се још једним необичним својством: у језику пчела постоје многи дијалекти. Пчеле разних „националности“ уносе у игру свој посебан смисао.

Патуљаста, циновска, индијска, аустријска и италијанска пчела указују на растојање и правац свака на свом родном дијалекту.

Замислите да смо скупили на исто место све те пчеле и организовали такмичење — пчелињи маратон. И храну, посуду са сирупом, све више удаљавамо од кошнице.

Пчеле су одлични летачи: треба им свега два минута да би прелетеле растојање од једног километра. Вративши се с првом порцијом, пчеле-извиђачице почињу да играју при чему карактер игре зависи од дужине пута и „националности“ пчела.

Ако је растојање од хране три метра све пчеле без изузетка изводе кружну игру.

Повећајмо растојање на петнаест метара. Ту већ почињу разлике. Само ће аустријска пчела наставити да изводи кружну игру. Остале пчеле мењају „цртеж“. Патуљаста, циновска и индијска пчела изводе извијену игру, а италијанска своју „врхунску тачку“ — српасту игру при чему је отворени део српа окренут према оној страни где се налази храна.

Растојање је 60 метара. Све је остало по старом. Само је италијанска пчела своју „српасту“ игру заменила извијеном.

Растојање је још повећано, до 600 метара. Све пчеле изводе извијену игру — разуме се, различитом брзином, али је патуљаста пчела одустала од такмичења. Она не лети тако далеко.

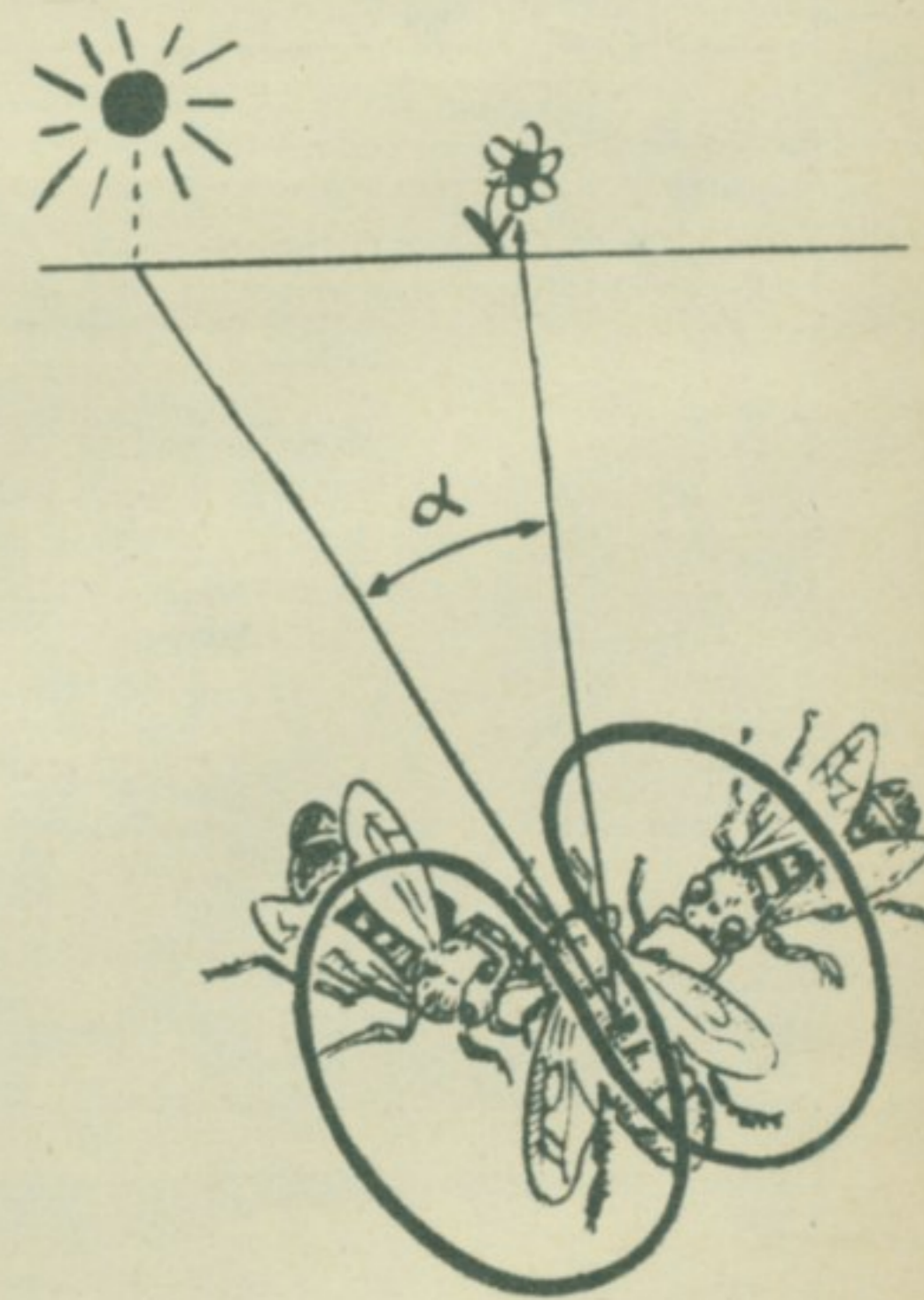
И тако, свака врста пчела говори на свом дијалекту пчелињег језика и према томе пчеле разних „националности“ не разумеју једна другу. Карл Фриш је у истој кошници држао италијанске и аустријске пчеле. „Италијанке“ су жуте и лако се разликују од црних „аустријанки“.

Пчеле су живе ле мирно, нису се свађале. Али, нису успевале да се споразумевају: италијанске пчеле нису разумеле аустријске и обратно. Ако, на пример, игра италијанска пчела „аустријанке“ тумаче њену игру, то јест обавештење, према законима свог језика. И резултат је — заблуда. Пчеле су одустале и тражиле храну тамо где је није било.

Чудна су и свестрана бића те пчеле. Оне не говоре само језиком игре. Понекад је потребно да се поразговарају и у кошници, али тамо је тамно и „шара“ игре не може се видети.

Тада пчеле почињу да говоре другим језиком — језиком звукова. Оне зује, зује на одређен начин и тако размеђују „мисли“ и обавештења. Научници су извели овакав опит: „обележили су белом бојом крила пчеле-извиђачице, а затим начинили у тами кошнице серију снимака. Траг пчеле на филму није личио ни на круг ни на осмицу ни на срп — он једноставно није имао одређени облик. Тако је било доказано да пчеле не само игром, већ и звуком могу да саопште податке о месту где се храна налази.

Пчеле се служе и „трећим“ језиком — језиком мириса. Када се пчела-извиђачица врати са извиђања, пчеле радилице додирују својим антенама њена баршунаста леђа и стомак да би „запамтиле“ мирис цвећа с којег је она донела узорак нектара. И одлазе унапред знајући да треба да потраже расцветалу липу или поље детелине у цвету.

БРОЈЕВИ И УГЛОВИ

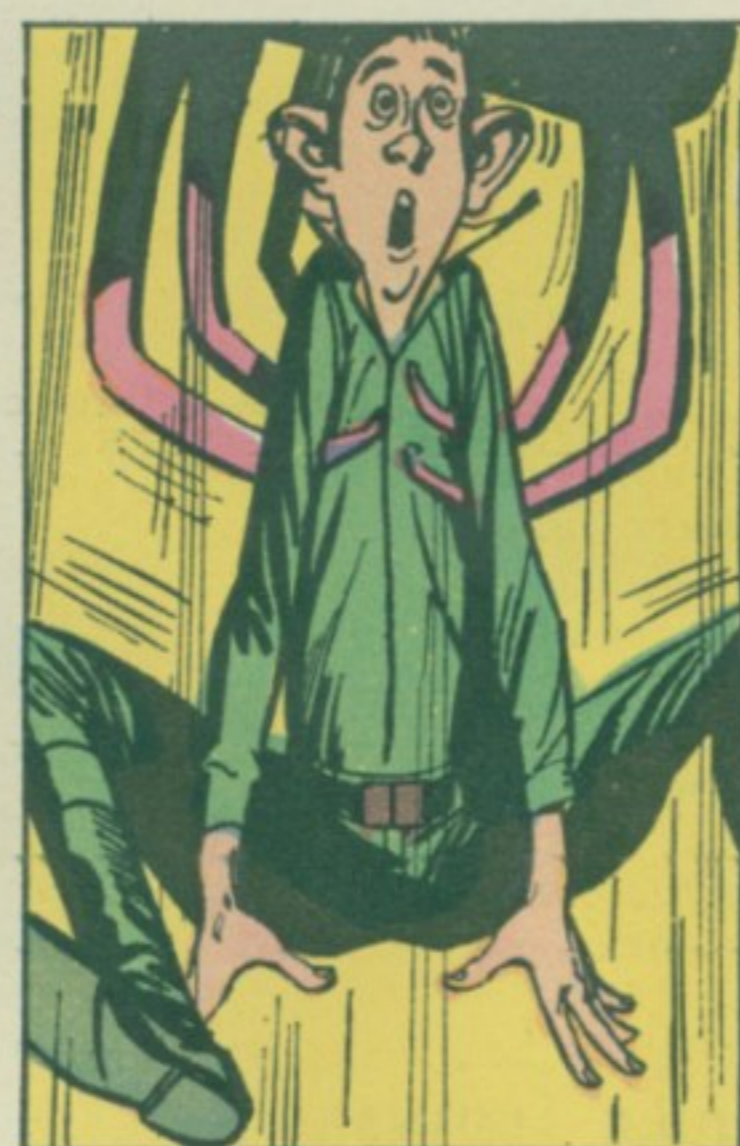
Више од пре хиљаду година један марокански математичар увео је у математику знаке које ми још и данас, у нешто измењеном облику, употребљавамо и називамо арапским бројевима.

Према мишљењу Абделкри Бужибара, директора Државног музеја у Мароку, овај стари научник је симболе за бројеве од 1

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

до 9 уобичио тако да сваки од њих има одговарајући број углова. Његова бројка 1, има један угао, његово 2 — два угла, његово 3 — три угла итд. Знак за нулу, која кад стоји сама не представља ништа, нема углова.

© King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

© King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

ФЛЕЧ ЈЕ ПОКУШАО ДА ОБЈАСНИ ХАЗАРДУ ПОЗАДИНУ ТОБОЖЊЕГ АТЕНТАТА...

НИЈЕ МИ СВЕ ЈАСНО, ФЛЕЧЕ! ТИ ЧУВАШ ЈЕДНОГ ВАЖНОГ ГЕНЕРАЛА А ЊЕГОВА ЖЕНА ПЛАЌА ДА ЗЕМЉУ!

ОНА ПЛАЌА УБИЦУ КОЈИ ТОБОЖЕ ПУЦА НА ЊЕНОГ МУЖА ДОК У СТВАРИ ЖЕЛИ ДА УБИЈЕ ТЕБЕ!

Е, САД... ЗАШТО СИ ЧЕКАО ДА ДО ТОГА ДОЂЕ? ЗАШТО ЈЕ НИСИ ДЕ-МАСКИРАО?

ЗАТО ШТО СУ МИ ПОТРЕБНИ ДОКАЗИ! АЛИ, ТО ЈОШ НИЈЕ ПРАВИ РАЗЛОГ ЗАШТО ЈЕ ХТЕЛА ДА МЕ УЋУТКА!

"ГЕНЕРАЛ ЧЕСТО ПРИРЕЂУЈЕ ПРИЈЕМЕ. А ТО ЈЕ ПРИЛИКА ДА ОНА ПРАВИ ПОСЛОВЕ. ПОСЛОВНИ ЉУДИ ИЗ РАЗНИХ ЗЕМАЉА ДОШАПНУ ЈОЈ, ЉУБЕЋИ ЈОЈ РУКУ..."

... "ДА ЋЕ ДОБИТИ ОДГОВАРАЈУЋУ НАГРАДУ АКО ГЕНЕРАЛ ИЗДЕЈСТВУЈЕ ДА ОНИ БУДУ ЛИФЕРАНТИ ОРУЖЈА...!"

"И ЊЕН УЛОГ У ЈЕДНОЈ ЕВРОПСКОЈ БАНЦИ СТАЛНО РАСТЕ. УЛОГ ЈЕ ПОД ШИФРОМ..."

"А ОНДА ЈЕ ЈЕДНЕ ВЕЧЕРИ ОТВОРИЛА КАРТЕ. ЗАШТО ЈА НЕ БИХ ЛИКВИДИРАО ГЕНЕРАЛА! ОНА БИ БИЛА СЛОБОДНА, А ЈА..."

АЛИ, ЈА НЕ ВОЛИМ ТАКВЕ ПОСЛОВЕ! ОДБИО САМ ПРЕДЛОГ И ЗАТО ОНА САД ЖЕЛИ ДА МЕ СЕ ОСЛОБОДИ! ЗАТО ЈЕ И ТЕБИ ПОНУЂЕНО МОЈЕ МЕСТО ТЕЛОХРАНИТЕЉА!

СИГУРАН САМ ДА ЋЕ ОНА ПОНОВО ПОКУШАТИ ДА УКЛОНИ МЕНЕ... ИЛИ МУЖА... ИЛИ ОБОЈИЦУ!

ТВ ЧУБРО ЧОЈКОВИЋ

Нашој редакцији често стижу писма у којима читаоци захтевају да телевизији предложимо једну сталну емисију намењену превасходно, гледаоцима млађег узраста у којој би им на лак, поучан и занимљив начин били приказани животни путеви великана наше културне историје. „Зар биографије Доситеја Обрадовића, Јоакима Вујића, Вука Караџића и других нису готова филмска сценарија“, пише ученица из Чачка Јелица Абрамовић. „А таквих чије узбудљиве и необичне судбине пружају обиље материјала за занимљиве телевизијске приче, у нашој прошлости има безброј“.

Предлог је добар и ми га од свег срца упућујемо телевизији. А као доказ да би то заиста биле занимљиве емисије, испричаћемо неколико мање познатих детаља из живота песника Симе Милутиновића Сарајлије, чији је живот, по својој не-

насмеја Сима. — То сам и досад чинио, само сам од вас крио да ме не бисте исмевали. Ја их развијем и та хартија, пријатељи моји, служи да пишем на њој.

Ове речи тек запрепастише неписмене хајдуке, којима није ишло у главу да неко због комадића хартије ставља главу у торбу. Али, Сима се није обазирао на то. У недостатку другог папира на фишецима је певао битке и људе што су слободу на ножевима донели, међу њима и Зеку Буљубашу и његове „голаће“.

Двобој ђака и учитеља

Последње године првог српског устанка, 1813, Сима доживе тежак ударац. Туркиња Фатима, девојка коју је искрено заволео погине приликом борби у Београду и да би у свом болу нашао утеху, Сима после

звати најбоље јунаке црногорске него да ти и ја скрешемо дим у дим, да познаш шта је дете црногорско.

Сима се бранио колико је могао, али кад му се дечак поче ругати да је кукавица, узвикну:

— Немам руке коју бих дигао на Његоша, него удри ако мислиш да се огња плашим.

Само што је то изрекао млади Раде спраши пиштоље и два пуцња грунуше. Собу испуни дим кроз који се само могло назрети да Сима Сарајлија и даље стоји, чврсто као стена. Тада му Раде приђе и загрли га.

— Алал ти вера, учитељу — рече. — Ово сам ја тебе само кушао и тек толико барута ставио да зрно из цеви испадне. Сад видим да си велики јунак.

И прозва га Чубро (због малих ушију) Чојковић (због јунаштва).

Песникова спекулација

Напустивши Црну Гору Сима се, после дугог одсуствовања, враћа у Србију. Иако већ песник на гласу, стално је био без новца и принуђен да се бави разним занимањима: постаје полицајац у Београду, „бимбаша“ 2.000 Срба у Кључу, помоћник крајинског сердара, а касније поверљива личност и лични историчар Милоша Обреновића, па дипломатски представник Србије у Црној Гори. Оженио се и решен да се смири, ступа у Београду у сталну државну службу. Године 1845. доби задатак да поведе српске питомце на студије у Русију.

Стигавши у Петроград, Сима окупи младице и саопшти им да је, додуше, био дужан да их у Русију доведе, али пошто њихово школовање кошта државу силних пара, он, Сима, решио је да изведе малу спекулацију.

— Ја сам у Београду — рече — накуповао платна што га у Русији нема, које ћемо распродати овде и тако вратити Сенату пет стотина дуката што су нам за пут дали. Јесте да никад нисам трговао, али сам се разним пословима бавио, па могу и овим. Уз то добро сам се распитао, то је чист добитак.

— А знаш ли где ћеш продати платно? — упита један од питомаца.

— То је бар лако — одврати Сима — питаћемо оног полицајца.

Видевши странце полицајац учтиво одговори да је трг близу и онако узгред упита Симу има ли он дозволу за продају платна. Сима зину од чуда и признаде да нема никакву дозволу.

— И ви баш мене нађосте да питате где да продајете шверцовано платно — наљути се полицајац. — А колико га има.

— Па тако, за триста дуката.

— Шта — избечи очи полицајац — овде се за десет дуката скривене робе иде у затвор. Пођите са мном!

У полицији су, додуше, схватили да је Сима наивчина, али му ипак одузеше платно и дадоше сто дуката обештећења...

☆

Оваквим детаљима препун је богати и немирни живот Симе Сарајлије, једног од највећих песника нашег раног романтизма. Од њих би вешт писац с лакоћом могао да створи занимљиву телевизијску причу.

Сваке године у свету се произведе више стотина дечијих филмова. Само у Совјетском Савезу овај број износи 35 — 40. У њима поред професионалних глумаца играју и деца. Писац и режисер Александар Мита, чији су филмови веома популарни у СССР, прича о тешкоћама с којима се сустрво при снимању једног таквог филма.

ПОСЛЕДЊА ШАНСА

Пробудио сам се једне ноћи с осећањем да се приближава катастрофа и пробео до самог јутра пребирајући у глави разне варијанте пропасти и спасења.

У то време завршавани су припремни радови на филму чији сам ја био режисер. Тако је стајало на свим званичним документима. Ратних докумената је расла, око мене су се мували сарадници и правили се као да све иде баш као што треба, а ја, нисам имао главну јунакињу за филм.

Да, да, није је било. А шта да радим кад је њој свега дванаест година? Кад се по сценарију, врло поетичном, она први пут очајно заљубљује, до суза је љубоморна, осећа да јој је понос повређен и говори „Ја сам се разочарала у њега“, и све око ње постаје празно...

Ето, такву смо ми девојчицу тражили. Девојчицу којој је вредело посветити годину дана живота, рад четрдесет сарадника, четврт милиона рубаља и углед студија. При том она је морала да има баш дванаест година, а ако не једанаест али у том случају једанаест и по. Тринаест — за нас је већ била стара.

Из дана у дан обилазили смо школе, ишли на стадионе, посматрали децу у позоришту, на улици, у двористи. Али, реците и сами, шта се може видети у пролазу, на одмору, у паузи? И једног сивог тужног дана паде ми на памет идеја — даћемо оглас у новине.

КОШМАРНИ ДАН

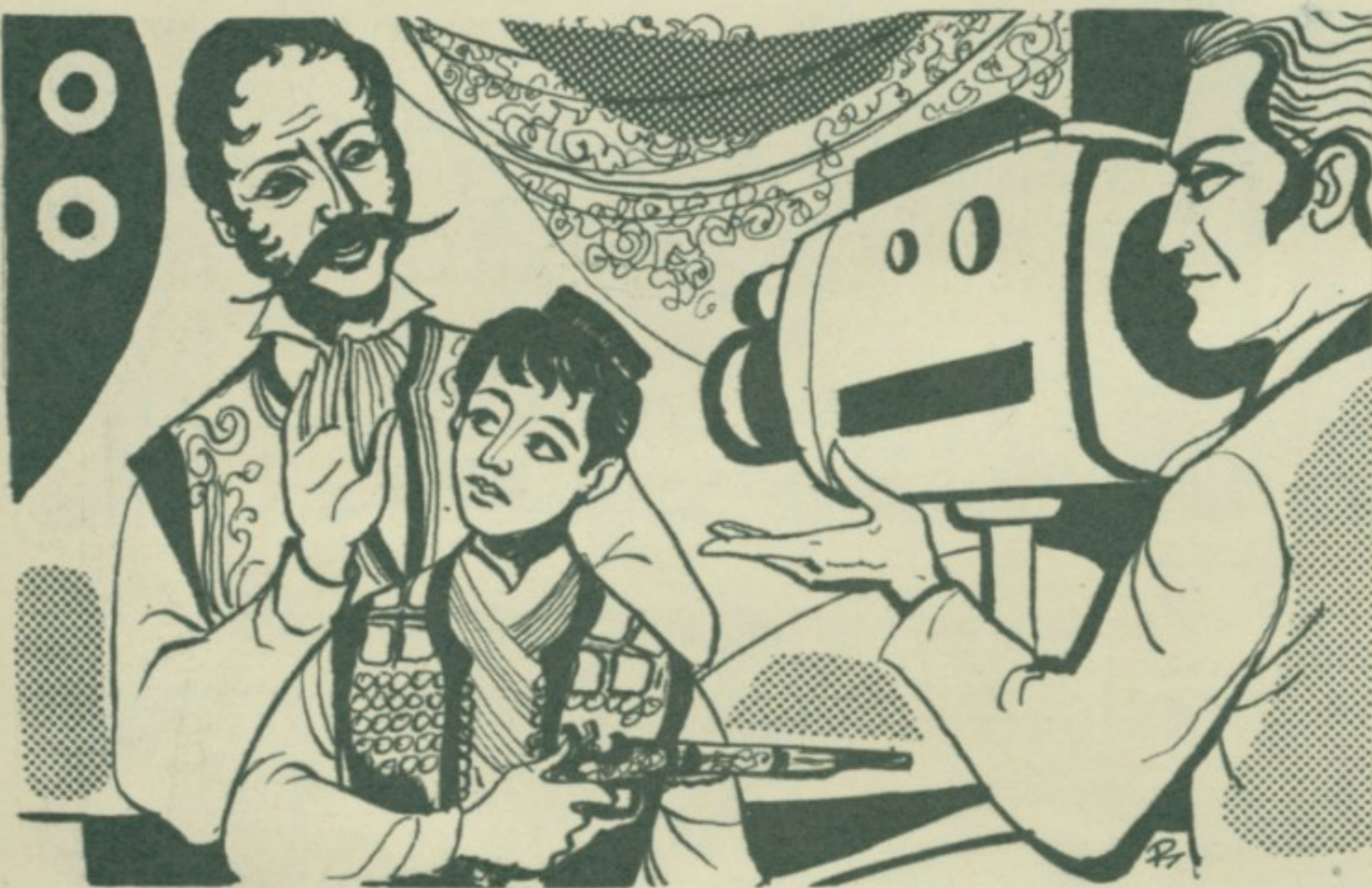
Шта мислите колико се света може окупити после огласа „Филмски студио тражи девојчицу 11—12 година? Сто? Хиљада? Две?...“

Дванаест хиљада! А можда и целих петнаест!

Покушавам да се сетим тог страшног дана.

Уочи тог дана одштампали смо позиве на поновно снимање и претпостављали да ћемо их брзо разделити свима који нам на било који начин буду занимљиви. Нас петоро мислили смо то да завршимо за сат-два.

Један час пре заказаног времена трг крај станице био је преплављен девојчицама. Срце ми је тукло лудачки док сам се приближавао студију. И не без разлога. Испред зграда протезао се широк и дугачак ред. Вратар ми је рекао да су се први кандидати појавили још у девет ујутру. А аудиција је била заказана за три по подне...

обичности и драматици, као „створен“ за екран...

Песме на фишецима

Одрастао у атмосфери првог српског устанка Сима Милутиновић Сарајлија имао је свега 15 година кад је постао писар у Сенату. Али његов немирни дух није се могао задовољити само пером и хартијом и кад се јуначко срце зажелело борбе, отишао је преко Дрине, у чету прослављеног Зеке Буљубаше, међу његове „голаће“. Иако још дечак који барута није ни омирисао, Сима је храбро кидисао на Турке заједно са осталима. Али после једног јуриша на Турке, Сима се није вратио са осталима.

Зека и остали „голаћи“ се забринуше, јер су веома заволели Симу. Неколицина се добровољно јавише да се врате на бојно поље и погледају није ли Сима гдегод рањен. Међутим, кад су стигли на бојиште, нађоше Симу како иде пољем и нешто сакупља. Зачуђени, упиташе га шта то чини.

— Ето, скупљам испалење фишеке — рече Сима.

— Па ти си, море, луд! — узвикнуше „голаћи“. — Шта ће ти испалење фишеци кад се више не могу користити?!

— Ви можда не можете, али ја могу да их употребим — лукаво се

устанка започе лутање по свету. Оставши без новца, заустави се у Видину и најми се код неког Турчина да му чува бостан. Ту је читава два месеца сањарио и слагао стихове, а онда се запосли као учитељ у Видину и допадне затвора, јер се замерио турским властима. Чак су га и на тешке муке стављали. Потом је још дуго лутао по иностранству и најзад, 1827. године, стиже преко Трста у Црну Гору.

Одушевљен што му је тако знаменит гост дошао на двор, владика црногорски Петар Први наименова га учитељем малог Рада, касније наследника црногорског престола, Петра Петровића Његоша.

Али дечака ово није много обрадовало и први пут кад је остао на само са учитељем упита га:

— Ти, Србине, треба да ме спремиш за дужност која ме очекује. А хоћеш ли ме и јунаштво учити?

Сима потврди, на шта Његош рече:

— Како ће Србин Црногорца јунаштво учити, кад су Црногорци већи јунаци?

Реч по реч, споречкаше се и Сима брзоплето изјави да је спреман и најгласовитијем јунаку Црне Горе на мегдан изићи, ако затреба. Дечак као да то једва дочека, па отрча у другу собу и донесе два пиштоља.

— Знаш шта — рече — немам кад

У КАДРУ СУ ДЕЦА

Деца су непрекидно пристизала и пристизала. Једна девојчица је већ изгубила ципелу, другој су у гужви поцепали хаљину... Постојао је само један излаз. Хитро завршити аудицију. Јест, али како?

Поделили смо прву групу на пет делова, сваки је бројао око 700 девојчица. Полако смо повели групе на разне стране.

Делим брзо неколико позива и молим девојчице да се разиђу кућама. Мислите да су ме послушале? Круг се сужава. Нашао сам се у гужви.

— Чико, дајте мени.

— Чико, зашто мене нисте изабрали?

Стварно, зашто? Шта да им кажем?

Даље је све ишло као у страшном сну. Сећам се како је нека бака јурила за мном и говорила

— Али дете је стварно способно. И свира на виолини.

Само да никог не згази ауто. Да нико не сломи руку или ногу. Само кад та девојчица наслоњена на дрво не би тако горко плакала. Док сам је ја тешио и записивао јој име и адресу, око мене се сјатила гомила девојчурака. Чујем са свих страна како вичу:

— Тај у наочарима записује све које плачу.

Гомила девојчица са смехом на ваљује на мене. Кобојаги плачући и извикујући своје име. Па да, њима је то весело...

У десет увече, кад су светиљке већ одавно биле упаљене, угурали смо у аутобус и последњег кандидата.

ЕУРЕКА!

Око месец дана трајала је аудиција по позивима које смо поделили оног страшног дана, али овог пута је већ све добро организовано. Били смо збуњени: колико способних и талентованих девојчица

има. Али оно што је збуњивало нама није било потребно.

Једном, док сам седео сатрвен још једним даном који ми није донео ништа друго, режисер наше групе, постарији човек, обрати ми се:

— Знате, и ја имам унуку, способно дете...

Ништа му нисам одговорио, нисам хтео да повредим тог доброг човека.

Али време је пролазило а јунакиње нигде. Вероватно да се „она“ какву смо ми тражили уопште не би ни појавила. Нама није била потребна само девојчица већ нешто тако што би оправдало све наше напоре и оно што смо преживели. Једноставно, не постоје два људска бића која би могла да роде и васпитају такво чудо потребно за нашу срећу, успех нашег филма.

И тада сам у наступу малодушја дозволио да ми доведу унуку.

Заиста способно дете. Смеша се, бистра је, брзо успоставља везу, малецка, мршава, без зуба, сви су јој млечни испали, а нови још нису израсли. Гута пола сваке речи, а од те друге половине разуме се једна трећина.

Једном речју сушта супротност ономе што смо тражили.

Па ипак, имала је она у себи нешто...

Да би коначно одагнао сумње, предложио сам јој сурову и сасвим непедагошку игру:

— Твом деди хитно је потребан лекар. Али, он је уморан и треба да се одмори пре компликоване операције. Натерај доктора да пође твој деди.

— А он ће на крају пристати? — упитала је надајући се срећном крају.

— Не знам.

— Можда ће деда и без њега оздравити?

— Не знам.

Започели смо пробу. Она је нешто промуцала. Покушали смо још једном. Овог пута она је прекинула:

ГЛАВНУ УЛОГУ У ФИЛМУ „ЗВОНЕ, ОТВОРИТЕ ВРАТА“ ИГРАЛА ЈЕ ДВАНАЕСТОГОДИШЊА ГЛУМИЦА ЛЕНА ПРОКЛОВА

— Не могу — осетила је лаж.

Поседела је мало, прибрала се и почела изнова. Нешто у њој учинило ми се необично. Погледам — кад — она плаче. Застидео сам се, расплакао сам дете. Нисам прекинуо пробу мислећи да ћу је већ некако завршити шалом. Али док сам тако ходајући размишљао приметио сам да она не плаче већ, ако би се тако могло рећи, ради уз помоћ суза. Интуитивно она је нашла право глумачко решење.

Најзад, моји нерви нису издржали, прекинуо сам рад и стао да је тешим. А она је, као да ништа није било, обрисала сузе и насмејала се.

Од тога тренутка судбина филма била је у њеним рукама.

ПОСАО ЈЕ ПОСАО

У филму постоји један кратак кадр: девојчица улази у кућу, пење се, седа на један степеник и плаче. Чују се неки кораци одозго, она устаје и неспретно се пење даље — на ногама су јој клизаљке.

Снимали смо ту сцену испред улаза. Никакав декор нисмо правили. Оператери су радили у готово немогућим условима. Тесно. Апарат мора по шинама да иде пратећи глумицу. Он је начичкан људима као јарбол брода који тоне.

И глумица има тежак задатак. Она с напором отвара тешка вра-

та, пење се уза степенице избацујући у страну ноге с клизаљкама. Улази у гро план — то значи да се прецизност покрета мери милиметрима — седа на степеник и почиње да рида. Наравно, није реч о глицеринским сузама.

Пробали смо, упалили лампе, још једном испробали, то је трајало сат и по на мразу, а девојчица је у тесним дубоким ципелама за клизаљке. Кратак предах и снимање може да почне. Отворила је, кренула, села, окренула се — потекле су сузе крупне као ораси, зачула је кораке, устала, тешко се и даље пење. Снимљено!

— Квар — виче оператер! — Не што није у реду с камером.

Дешава се и то.

Други дубл. Све је дивно. Опет сузе као ораси.

— Снимљено!

— Још једном. Камера није ухватила.

Треба још да снимамо. А између сваког дубла прође по десет, па и двадесет минута док се не изоштри светлост, провери фокус, врати камера у почетни положај, поправи шминка избрисана сузама. За све то време глумица је „у форми“. Очи су пуне тих тако потребних суза.

Трећи дубл. Све иде као што треба. Села је, плаче, устала.

Оператер се хутке окреће: седа на колика. У том тренутку девојчица је пала, камера ју је изгубила, онда стигла. Лоше.

Девојчица се греје у стану на првом спрату. Око ње се врте љубазни домаћини. Кад је угледала моје намрштено лице, девојчица је оставила шољу топлог чаја и почела чизмице.

На посао.

Најзад смо снимили, ваљда добро. Сви смо тако пренапрегнута нерава да смо спремни да снимамо дублове, за сваки случај.

Аленка ми каже:

— Александре Наумовичу, ја сам се осећати све како ви кажете, али суза више нема.

— А ти попиј чај — саветује је мудро један од сниматеља. Она зна: дечје сузе су вода... Одједном на филмској траци пукотина.

ШТО СМО ВЕЋ УЧИЛИ

Кад је наш филм завршен, девојчицу су позвали на пробно снимање за други. Била је веома узбуђена, али кад је стала пред камеру изјавила је:

— Није потребно да пробамо. Снимајте одмах.

Постарији режисер запањен дрскошћу младе глумице рекао је:

— Добро, само да ти објасним мизансцен.

— Ја знам шта је то — насмешила се Аленка.

Снимили су.

— Веома успело — зачудио се режисер.

— Уопште није успело, још једном дубл — мрачно је изјавила девојчица.

Почели су да снимају и овог пута је она своју тачку испунила са сузама: снимала је сцену расанка, сузе су дошле као поручене. Екипа је била збуњена.

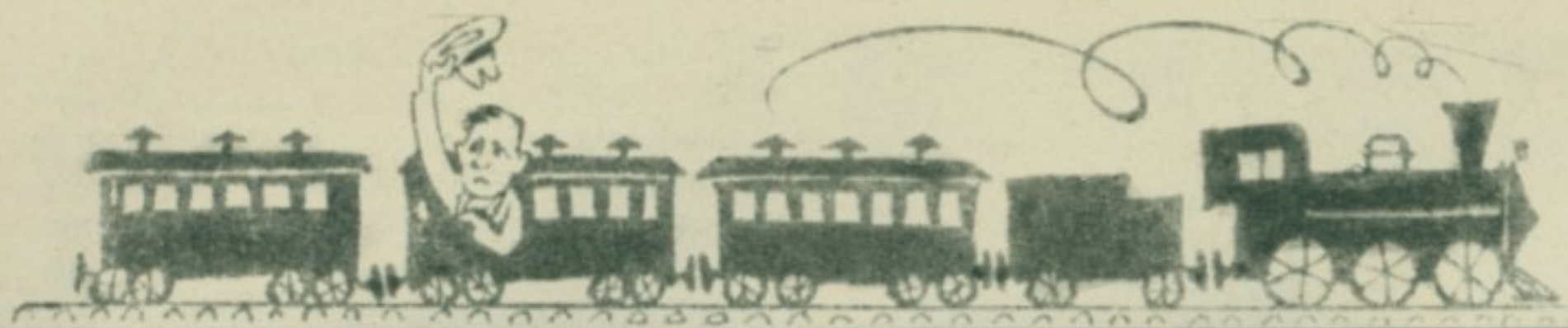
Жена која ради на вратима студија и која је видела много тога није издржала и заплакала се.

— Их — нехајно је отрла очи буђу јунакиња — па ми смо то учили још прошле године...

ОВА СЦЕНА ТРАЈЕ НА ФИЛМУ САМО НЕКОЛИКО СЕКУНДИ, А ДОК СЕ СНИМАЛА МАЛОЈ ЛЕНИ СМРЗАО СЕ НОС.

МАЛА ПОШТА

ФЕСТИВАЛ У ОПАТИЈИ

„Забавник“ је мој омиљен лист па сам зато решио да се њему обратим за савет. Интересује ме до када траје пријем песама за Опатијски фестивал, који су услови и коме да се обратим. Најлепше вас молим: одговорите ми преко вашег листа.

Владимир Кировски
Скопље

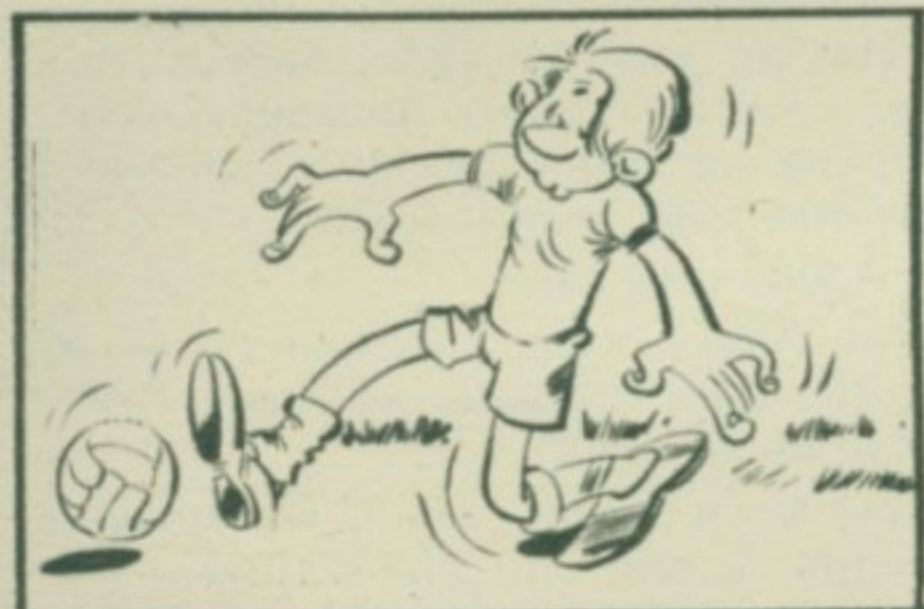
Најбоље је да се обратите Радио-телевизији Загреб, Јуришићева 4, директору фестивала Крши Облаку. Он ће вам свакако дати најтачнији одговор.

ЈА И МОЈ „МЕТАЛАЦ“

Хтео бих да postanем фудбалер. Реците ми где се налази та школа за фудбалере. Много успеха у раду Забавника жели вам мој тим „Металац“ и ја.

Оном Предрагу хоћу да помогнем. Имам два албума „биљног царства“. Зато нека ми се јави.

Зденко Милер
Смедерево, Вука Караџића 2

Школа за фудбалере не постоји. Они који заиста жарко желе да играју фудбал, треба да се упишу у подмладак неког фудбалског клуба у свом месту. А судећи по твом писму ти си то већ урадио. Теби и твом „Металцу“ много успеха. Редакција „Забавника“.

ПРИЈАТЕЉ ЖИВОТИЊА

Редован сам читалац вашег листа. Кад завршим школу желим да се посветим раду с животињама. Како да то постигнем?

Теди

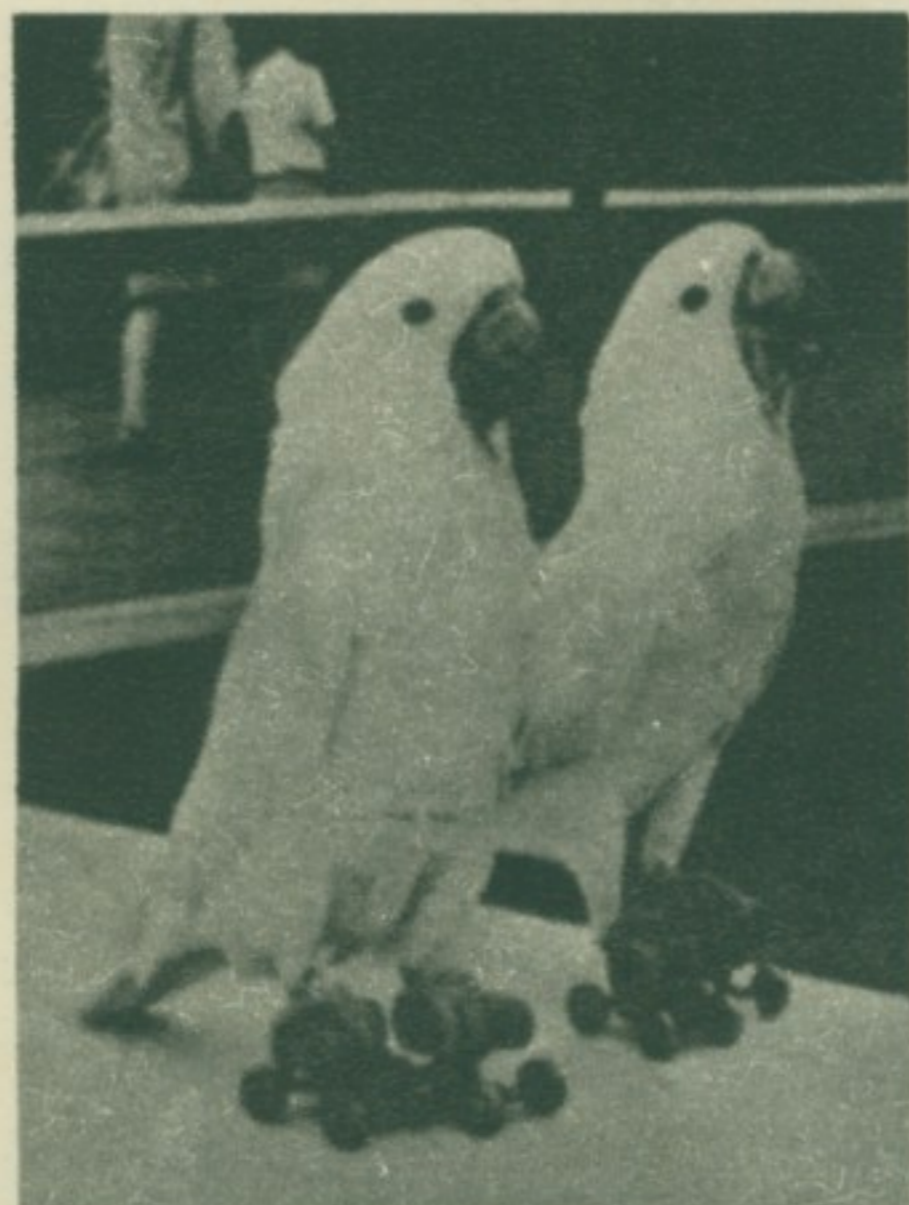

Не знамо коју школу завршаваш, ако је то осмољетка онда би могла да се упишеш на Средњу пољопривредну — Сточарски смер, а касније и на Пољопривредни факултет; или Шумарски факултет — специјализација „лов“ или пак, на Ветеринарски факултет. Као што видиш, избор је велики, па ти одлучи.

ШКОЛА ЗА ПАПАГАЈЕ

Чула сам да у свету постоје школе где се папагаји уче разним вештинама. Молим вас одговорите ми да ли је то тачно?

К. Јојић

У близини места Малтон, у Енглеској, заиста постоји школа за папагаје. Ова школа има преко двадесет ученика — папагаја. Овде папагаје уче да се возе на ролшуама, да терају бицикл, да играју карте! У овој школи папагаји се припремају за поједине циркуске тачке.

ОДГОВАРАМО ЗОРАНУ

Желео бих да студирам хемију, па ме интересује да ли сем гимназије постоји нека средња хемијска школа и где се она налази. Молим вас обавестите ме и који су услови за полагање пријемног испита.

К. Зоран

У Београду постоји Хемијско-технолошка средња школа, Љешка 82. Редовни пријемни испити су завршени, а накнадни пријемни се врше око 20. јуна. Пријемни се полаже из српскохрватског и математике. Надамо се да нећете пропустити накнадни рок.

ЛОШЕ ЈУТРО

Кад се ујутру пробудим, јако сам уморна, уста су ми лепљива и имам лош задах? Зашто?

Зорица, Н. Београд

Вероватно вам је отежано варње и ми саветујемо вам да увече не једете тешка јела. Уколико и даље будете осећали те непријатности, морате се обратити лекару. Саветујемо вам да ујутру узмете неки сок који садржи витамине и освежава.

ИСТРАЖИВАЧИ ИЗ НОВОГ САДА

Драги Забавниче, Моја најбоља другарица и ја желе бисмо да будемо истраживачи. Да путујемо по афричким и ама-

зонским прашумама и да сакупљамо ретке инсекте и необичне биљке тих подручја.

Сада завршавамо осмогодишњу школу. Дајте нам ваш савет.

Ученице из Новог Сада

Наш савет је да се упишете у гимназију, а после завршене гимназије требало би да студирате Природно-математички факултет — географски или биолошки одсек. А онда, срећан пут до Амазона!

НОБЕЛОВЦИ

Драга редакцију,

Пошто се интересујем за књижевност, молио бих вас да ми у вашој рубрици „Мала пошта“ одговорите: „Који су књижевници добили Нобелову награду за 1960, 1961, 1962, 1963, 1964, 1965, 1966 и 1967. годину.“

Бр. Николић, Лесковац

Нобелове награде за књижевност су добили: за 1960. годину Сен Џон Перс; 1961. Иво Андрић; 1962. Џон Штајнбек; 1963. Георгиос Сефериадес; 1964. Жан-Пол Сартр; 1965. Михаил Шолохов; 1966. Самуел Јозеф Ангон и Нели Сакс; 1967. Мигуел Анхел Астуриас.

СТАРА ПАРА

Драги Забавниче, Копајући на једном месту нашао сам стару пару из 1783. године. Молим те, Забавниче, напиши ми адресу музеја којем бих могао да ту пару пошаљем.

С. Анђелковић,
Мајданпек, Србија

Најбоље је да нађени новчић пошаљете у Народни музеј, Београд, Трг Републике 1.

МОЖЕ ЛИ?

Надам се да ће ми Забавник у рубрици „Мала пошта“ одговорити на моје питање. Да ли могу да се упишем у Вишу педагошку школу у Београду после завршене Грађевинско-техничке школе.

Д. Димчевски, Куманово

Обратили смо се Вишој педагошкој школи у Београду, Цара Душана 13 с вашим питањем и они су нас обавестили да нам за сада још не могу одговорити на то питање. Наиме, то ће се тек знати почетком јула, па би било добро да им се тада обратите писмом или лично.

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Желела бих да се дописујем са вашом омладином како би могли да се ближе упознамо. Велиска Мишева, град Левски, ул. Х. Доровски 15, Бугарска.

Имам 11 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Слађана Јовановић, ул. Д. Ракића 6, Прокупље.

У јулу крећем за Аустралију и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Имам 24 године а хоби су ми плоче са народном и забавном музиком и скупљање разгледница Југославије. Ко жели са мном да се дописује нека ми пише сада на адресу: Љиљана Стојадиновић, Викторија Вад, Викторија стр. 2, 497 Вад Опунхаусен, Германија.

Желеле бисмо да се дописујемо са друговима и другарицама из Југославије. Имам 13 година: Адресе: СССР, г. Хабаровск, ул. Сапјорнаја, дом Н 76, кв. 34 Буришоваја Људа; СССР, г. Хабаровск, пер. Кустарниј, дом Н 8, кв. 16 Житноваја Гаља.

Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије. Идем у 9. разред и интересујем се за археологију. Скупљам стари новац и руске марке. Језик дописивања: српскохрватски, енглески или руски. Петар Д. Глумац 633 S. Walnut St, West Chester, Pa. 19380, USA

Имам 11 година и желела бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Идем у 5. разред. СССР, ВКО г. Лениногорск, ул. Свердлова дом 24 кв 6 Субачевој Натали.

Однедавно се налазим у Канади и желео бих да се дописујем са нашим девојкама и младићима. Имам 27 година и мој хоби је размена разгледница. Језик дописивања српскохрватски, француски и енглески. Радојко Чекеревац, 7158 Des Erables, Montreal 35, P. Q. Kanada.

Читам редовно Забавник и желела бих да се дописујем са младићима из Југославије. Имам 16 година и скупљам разгледнице и слике глумаца. Brigitte Herekeš, Oraš Siunrolani-Mare, str. 1 Creanga ur. 15, Judet Timiș, R. S. Romania.

Ученица сам 7 разреда и желела бих да се дописујем са једним учеником из Југославије. Моја адреса: СССР, ВКО, город Лениногорск, 3-п Микрорапон дом 2 кв. 46, Конелову Валерија.

Ученик сам I разреда Средње економске школе. Желео бих да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и СССР. Бруно Бизјак, Х. Брила 44, Беоцин, Срем.

Живим у Казахстану. Имам 19 година и волела бих да се дописујем са вршњацима из Југославије. СССР, Вост. Каз. Обл. г. Уст-Каменогорск, ул. Бурова 25 кв. 58, Гремевој Љуби.

УКЛЕТА ХОРДА

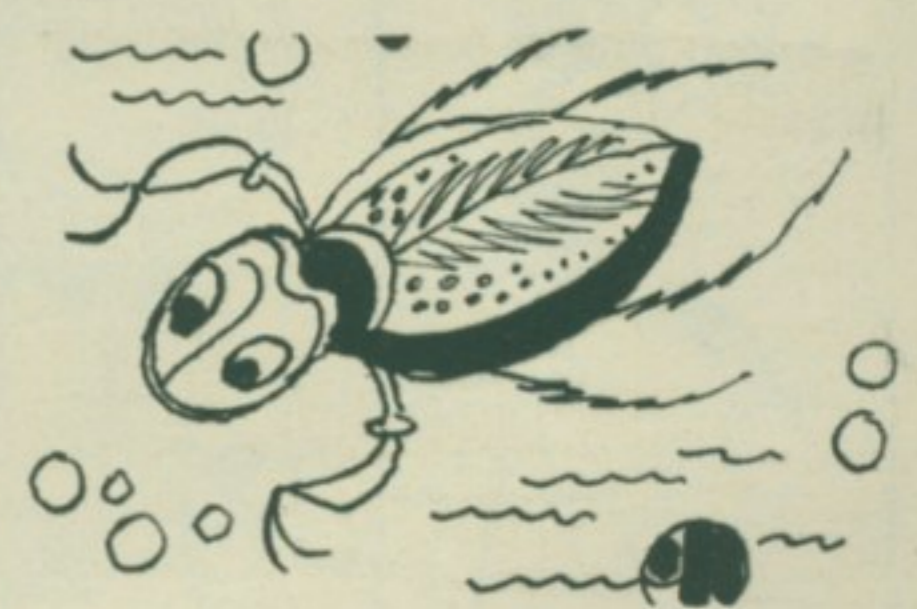
ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

■ женка шимпанза по имену „Беба“, која живи у зоолошком врту у Софији „слободно“ време проводи у сликању апстрактних слика.

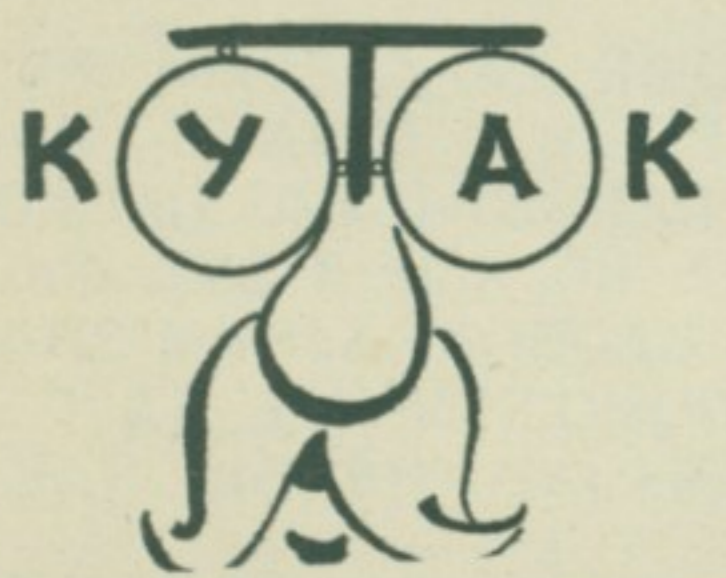
■ ако се опит, који су ове зиме испробали сељаци колхоза у Анадиру на Камчатки у Совјетском Савезу, покаже као добар, убудуће ће и животиње јести преко целе године „свежу“ храну. Сељаци су у земљи ископали скровишта у која су ставили траву намењену за исхрану преко зиме. Температура у овим „фрижидерима“ је неколико степени испод нуле, те се замрзнута трава, пуна витамина, пре него што се да зечевима и лисицама мрке боје из одгајилишта мора најпре да „одмрзне“.

■ инсект водена буба иако је дугачак само 3 до 4 сантиметра и тежак два и по грама има веома опа-

сне рилице тако да га називају и „слатководна ажула“.

■ сваке године стотине Јапанаца присуствују у јапанском храму Муши Кујо верском обреду за време кога се сви моле за покој душе инсеката које су у току године људи поубијали.

ВЕСЕЛОГ архивара

СТИХОВИ ДВОРСКОГ ПЕСНИКА

Поред дужности лорда чувара великог краљевског печата, дужности надзорника дворских подрума, краљевског коњушара и још стотину других звања и титула, у Енглеској је још од најранијих времена постојао и положај дворског песника који је носио титулу „песник овенчан ловором“. Дужност дворског песника била је лака: по традицији он је био дужан да у току читаве године напише — једну песму. А плата за то била је завидна: неколико хиљада златника и као приде буре најбољег шпанског вина.

Историја је забележила да су то-

ком више векова, заправо све до почетка 19. тај почасни положај и завидну плату добијали најнедаровитији стихоклепци.

Када је у 17. веку на енглески престо био позван из Холандије принц Виљем Орански, њега је при доласку дочекао помпезном одом дворски песник Шидуел.

— Очигледно је да се нисмо преварили у избору краља — шалили су се Енглези. — Орански је заиста веома храбар човек кад се није,

дочекан таквим стиховима, одмах окренуо и побегао натраг у Холандију.

КАД СЕ УМОРИТЕ ОД УЧЕЊА

ИГРЕ У ПРИРОДИ

КО ЈЕ СПРЕТНИЈИ?

У овој игри као и у многим другим играма у природи најважније је бити спретан и брз. За њу су вам потребни само: једно дуже уже и дрво на неком пропланку, или усамљено дрво у парку или већем дворишту да би играчи имали више простора за игру.

Један играч уведе се око паса једним крајем ужета а други веже око стабла дрвета. Игра се састоји у томе да остали играчи додирну три пута дрво а да их при том не додирне играч увезан ужетом. Први играч који успе то да уради одвезује увезаног играча и долази на његово место.

ЗА МАЛЕ МАТЕМАТИЧАРЕ

Један пуж пење се уз зид висок 20 метара. У току дана попне се два метра, а у току ноћи склизне за један метар. Колико му је дана потребно да се на овај начин успне уз зид?

Одговор:

19 дана.

ВРЕДНЕ ДЕВОЈЧИЦЕ

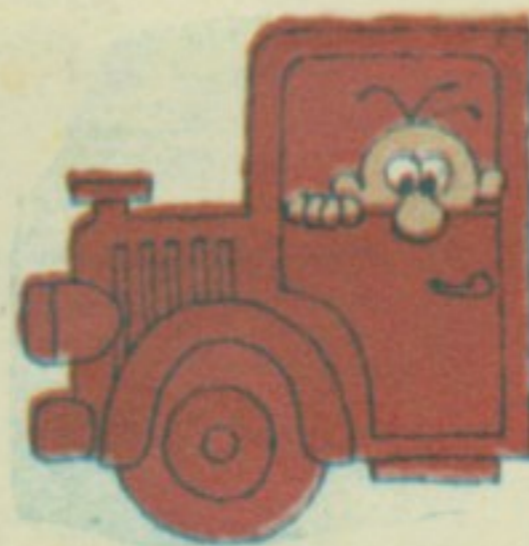
Шест девојчица на нашој слици решило је да замени своје мајке у кухињи и свака је узела да ради понешто. Можете ли на основу држања њиховог тела и руку да погодите шта која тренутно ради?

Одговор:

Девојчица обележена бројем 1 усисава прашина; бр. 2 меље кафу; бр. 3 потапа рубље; бр. 4 простира рубље; бр. 5 чисти четком под; бр. 6 успављује малог брата.

КОЈИМ ПУТЕМ

ВОЗАЧ ОВЕ ДУГАЧКЕ ХЛАДЊАЧЕ ТЕШКЕ 20 ТОНА НАШАО СЕ ПРЕД ВЕЛИКИМ ПРОБЛЕМОМ. ТРЕБА ПРЕКО МНОГООБРОЈНИХ МОСТОВА ДА СТИГНЕ У ГРАД, АЛИ СМЕ ДА ПРЕЂЕ САМО ПРЕКО ОНОГ

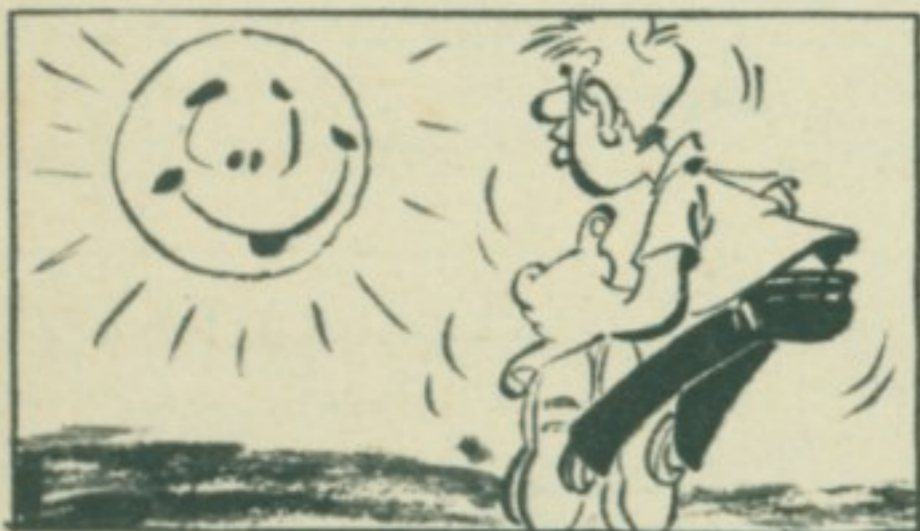
КОЈИ МОЖЕ ДА ИЗДРЖИ ЊЕГОВУ ТЕЖИНУ. ЗНАЧИ, МОЖЕ ДА ПРЕЂЕ САМО ПРЕКО ОНИХ НА КОЈИМА НЕМА ТАБЛЕ СА САОБРАЋАЈНИМ ЗНАЦИМА. ПОМОЗИТЕ МУ ДА ГА САОБРАЋАЈАЦ НЕ БИ КАЗНИО.

РОГОВИ и КОПИТА

У совјетском листу „Литературнаја газета“ постоји рубрика „Рогови и копита“ — зидне новине Клуба 12 столица — у којој се објављују хумористично-сатиричне вести које су понекад измишљене. Рубрика је, како сте већ можда претпоставили, добила име према истоименој „откупној станици“ коју су водили деца поручника Шмита, Остан Бендер и Шура Балаганов, у роману Иља и Петрова „Златно теле“.

ИЗБЕГНУТА КАТАСТРОФА

О томе да је ова година карактеристична по појачаној активности Сунца и по поклапању три циклуса појаве Сунчаних пега писано је у свој светској штампи. По мишље-

њу стручњака у овој години биће знатно више тектонских поремећаја, повећаће се смртност срчаних болесника, временске прилике ће бити нестабилне итд.

И поврх свега тога сазнајемо да је ноћас у 0 часова 52 минута и 37 секунди по гриничком времену услед нагло појачане активности Сунца дошло до прскања Месечеве трајекторије, што се на Земљи одразило јављањем опасне пукотине на полутару у пределу Полинезије. Сви ремонтни бродови који су се нашли у близини одмах су се упутили према означеном месту, тако да се радови на заваривању полутара одвијају пуном паром, те ће све проћи без већих последица.

ГЛАСНЕ ЖИЦЕ

Познати вокално-инструментални састав „Припитомљени јагуари“ провео је недељу дана на клиници где су лекари испитивали феноменалност његових гласних жица. После брижљивог испитивања констатовано је да чланови ВИС-а „Припитомљени јагуари“ имају тако јаке гласне жице да би се њима могло ижицати 1.000 квадратних метара паркета.

* УКРШЋЕНЕ РЕЧИ *

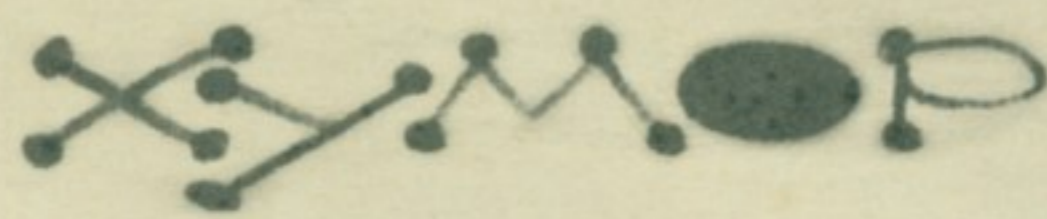
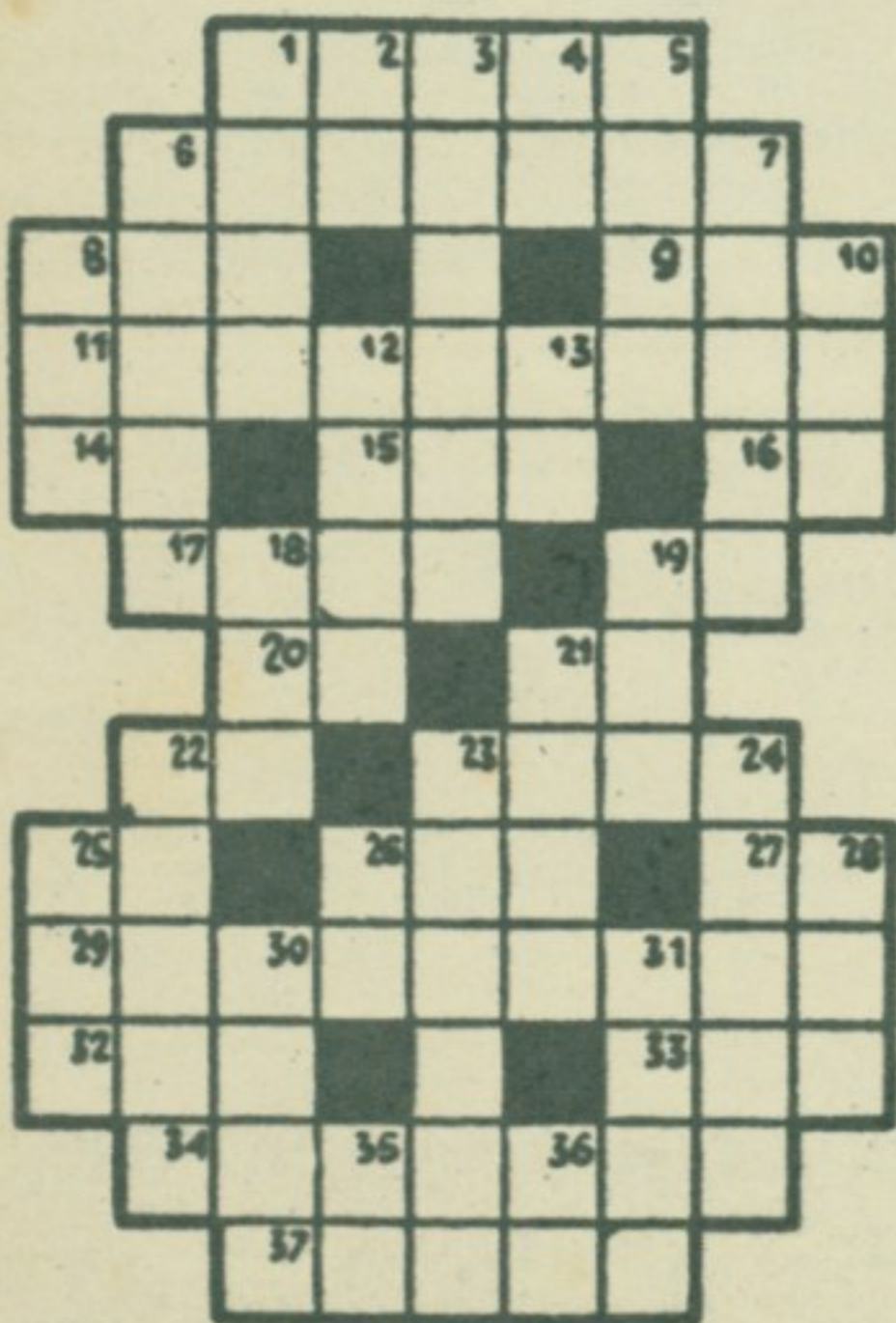
Водоравно: 1) место на острву Крку, 6) славни немачки композитор, 8) енглески вајар (Хенри), 9) пролећни месец, 11) ваздушни омо-тач Земље, 14) предлог, 15) зимски

спорт, 16) предлог, 17) ништица, 19) иницијали нашег књижевника („Страдија“), 20) домаћа животиња, 21) музичка нота, 22) река у Италији, 23) немачки филозоф (Имануел), 25) хемијски знак за алуминијум, 26) чокот, 27) спев, 29) нотни текст музичког дела, 32) лична заменица, 33) столеће, 34) локална боја, 37) цитат.

Усправно: 1) најмлађа геолошка периода палеозојског доба, 2) два слова, 3) место у Славонији, 4) иницијали нашег књижевника („Мртве јавке“), 5) део главе, 6) земни гас, 7) нација, 8) индустријска биљка, 10) несрећа, 12) град у Норвешкој, 13) грчко слово, 18) орган чула слуха и равнотеже, 19) љут корен, 21) узраст, 22) немачки физичар, добио Нобелову награду 1918, 23) руски баснописац, 24) бреме, 25) вулкан на острву Минданао, 26) два иста слова, 28) плочица којом се игра хокеј на леду, 30) подручје, 31) контрола, 35) музичка нота, 36) грчко слово.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) соб, 4) Кле, 7) овас, 9) Иран, 10) волт, 11) Моне, а, 12) Земун, ј, 14) Качаник, 16) бакар, 17) нар, 19) ол, 20) ЈАТ, 22) но, 23) бас, 25) среда, 27) сликари, г, 30) Арати, а, 32) рива, 34) етан, 36) олук, 37) репа, 38) мај, 39) Мал.

— Тата, заборавио си тањир моје лутке!

БЕЗ РЕЧИ

Одговорни уредник Стојиљко Стојиљковић, Београд, Македонска 29 ● Издаје и штампа „ПОЛИТИКА“ Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29 ● Текући рачун број 608—1—82—1 ● Поштански фах 124 ● Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полу-годишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара ● Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

WALT
DISNEY

МИКИ

